

Domoljub

V Ljubljani, 7. decembra 1938

Leto 51 • Štev. 49

V nedeljo, 11. decembra

Naše glasove - dr. Korošču!

V vseh dvajsetih letih, odkar obstoja naša Jugoslavija, so bile le volitve v ustavodajno skupščino leta 1920 tako važne, kakor so volitve 11. decembra t. l. Pri nekaterih volitvah gre namreč le za to, katera izmed strank si bo priborila vodilno mesto v državi, pri onih leta 1920 in pri sedanjih pa je šlo, oziroma gre za več, za to namreč, da se enkrat končno veljavno uredi razmere med narodi naše države, kar je predpogoj za srečno bodočnost države in vsega naroda v državi.

Pred 18. leti smo Slovenci naprili veliko napako

Prve volitve v naši državi so bile dne 28. novembra 1920. Takrat je bilo treba izbrati poslance, ki bi izglasovali ustavo in s tem položili temelje državni ureditvi. Volivni boj za te volitve se je bojeval po geslu: Za avtonomistično ali za centralistično ureditev države! V razvrzanih in nemirnih poveljnih dneh je ljudstvo izgubilo svojo razsodnost ter oddalo veliko večino svojih glasov strankam, ki so zagovarjale centralistično ureditev naše države, SLS pa, ki je na slovenskih tleh edina bila zagovornica avtonomije, je dobila le 37% slovenskih glasov. Ko je prišlo v parlamentu do glasovanja za ustavo, se je pokazalo, da so ravno tisti slovenski glasovi, ki so jih dobili slovenski centralisti Puceljevega, Kramerjevega in Kristanovega kova, omogočili, da je bila sprejeta centralistična ustava, ki je nas Slovence veljala že milijarde dinarjev subega denarja — ne glede na neprestana zapostavljanja na vseh poljih, kar vse je posledica ustave, ki smo jo Slovenci sami odločilno pomagali izglasovati.

Ta prva naša ustava je povzročila take notranjepolitične pretresljaje, da je bila dne 6. januarja 1929 ukijena in kmalu nato nadomeščena z drugo, ki pa se je izmaličila v diktaturo nesposobnih in nasilnih ljudi »Živkovičevega in Jevtičevega kova. V letih diktature so slovenski centralisti Kramer, Marušič in Pucelj izdali pravice Slovenije za sklado leče, to se pravi za oblast, da so smeli po mili volji vihteti bič nad večino slovenskega naroda, ki se ni hotela navduševati za centralizem in svobodomiselnost. Preiskave in preganjanja, zapori in batnanje, milijonshe denarne kazni, internacije in kot krona nasilja — razpust slovenskih organizacij od Kmečke do Prosvetne zveze — to je delo nasilnežev, ki ga Slovenci

ne bomo nikdar pozabili. Najgrše pa je to, da so se ti nasilniki proglašali za edino prave Jugoslovane in psovali z veleizdajalci vse, ki niso hoteli poljubiti njihovega biča.

To žalostno razvalino je pred tremi leti prevzela Stojadinovič-Korošec-Spahova vlada in se z vsemi silami vrgla na delo, da izvleče državni voz iz močvirja, v katerega ga je pogreznila nesposobna diktatura. Tako delo ni lahko. Lahko je dober grunt zapraviti, težko pa je zavožen grunt zopet postaviti na trdne noge. Vlada bi bila lahko šla takoj na volitve, toda tega ni storila. Najprej je hotela v treh letih dela pokazati, kaj zna in kaj hoče, potem šele stopiti pred narod in ga v volitvah prositi za pooblastilo za nadaljnje delo. To se bo zgodilo 11. decembra.

Popravimo napako, ki smo jo storili!

Na nedeljske volitve gremo Slovenci v prepričanju, da so imeli prav tisti, ki so se vseh 18 let dosledno borili proti centralizmu. Vsak pravi Jugoslovan danes ve, da bo naša država le takrat močna in zdrava, kadar bo prišlo do popolnega sporazuma med Srbi, Hrvatini in Slovenci, kadar bodo izvedene čim popolnejše samouprave, ki jih ima v svojem načrtu stranka JRZ.

Naša iskrena želja je, da bi večino hrvatskih glasov dobil dr. Maček, kakor bo večino srbskih glasov dobil dr. Stojadinovič in večino slovenskih glasov dr. Korošec. Dr. Stojadinovič in dr. Korošec sta že opetovano dovolj jasno povedala, da je ena glavnih nalog bodoče parlamentarne dobe ta, da se uredi na podlagi zdravega sporazuma razmerje med Hrvatini in ostalimi narodi v državi tako, da bo zavladala v naši državi res prava bratska enakopravnost vseh treh narodov. Tega razmerja ni mogoče urediti s silo, ampak le s sporazumom med onimi, ki predstavljajo večino Hrvatov, večino Srbov in večino Slovencev.

Ko bodo govorili v Belgradu o sporazumu med narodi naše države, smo lahko prepričani, da se za naše pravice ne bo zavzemal no-

ben Srb ali Hrvat, ampak le naši zastopniki. Le toliko pravic bomo dobili, kolikor si jih bomo znali priboriti. Zato je treba, da pošljemo v Belgrad močno parlamentarno zastopstvo, ki se bo lahko sklicevalo na to, da ima za seboj tako močno večino slovenskih volivcev, da nasprotni glasovi sploh v poštev ne pridejo! Le če bo naš voditelj dr. Korošec mogel Srbom in Hrvatom z volivnimi številkami dokazati, da zastopa velikansko večino slovenskega naroda, bo mogel boj za pravice Slovenije zmagoslavno dobojevati.

Držimo skupaj!

V Sloveniji imamo vsa leta, odkar politično živimo, skupino ljudi, ki imajo za glavni cilj svojega političnega delovanja — rušenje slovenske skupnosti in moči. Isti ljudje, ki so leta 1920 pomagali izglasovati centralistično ustavo, so danes zopet kot en mož zbrani proti večini slovenskega ljudstva, pripravljeni, da na kakršenkoli način oslabe slovensko vrsto. Ti ljudje, otroci slovenskega svobodomiselnosti in komunizma, so se pobratili v boju zoper večino slovenskega naroda in šli raje delat tlako Hrvatim dr. Mačku, kakor pa da bi sodelovali v boju za slovenske pravice. To sicer ni nič novega. Kakor so se njihovi očetje iz liberalnega in rdečega tabora že pred vojno družili z Nemci — proti slovenskemu ljudstvu, tako gredu tudi sinovi raje z dr. Mačkom, ki so ga pred leti vrgli v ječe, kakor pa da bi šli z ljudstvom.

Tem ljudem mi ne bomo dali svojih glasov. Kdor jim da glas, pomaga s tem rušiti slovensko narodno skupnost in je pokazal, da je hlapčevska duša, ki hoče biti vedno podložen nekemu izven naroda, ne privošči pa, da bi narod prišel do svojih pravic.

Zavedajmo se, s kom imamo opraviti

Pri teh volitvah ne smemo pozabiti, kaj pomeni v Sloveniji dr. Mačkova lista. Pri nas na dr. Mačkovi listi ne kandidirajo pristaši

Opozarjamo na razpis »Domoljubovih« nagrad za naše naročnike, ki ga priobčujemo v današnji številki

Ce bi zmagal dr. Maček . . .

Nasprotniki sedanje vlade si delajo zadnje dni korajžo s tem, da na svojih shodih, še bolj pa z tajnimi letaki, ki jih je naša dežela polna, prerokujejo, da bo dr. Maček že 12. decembra vzel vlado v svoje roke. Kako bo z zmago, dr. Mačka, bomo videli prihodnjo nedeljo zvečer! Da bi zmagal v Sloveniji proti dr. Korošču, tega nihče ne verjame, najmanj dr. Maček sam. Da bo lista dr. Mačka zmagala v Srbiji, trdijo samo tisti, ki se ne morejo sprizajziti z dejstvom, da bo vladna lista dobila tam gotovo nad tri četrtine glasov. Isto bo prilično v Bosni, v Banatu in Vojvodini. Tako preostaneta dr. Mačku že dve deželi, Hrvatska in Dalmacija, kjer bo on imel res veliko večino, ne pa vseh glasov za seboj. Račun, s katerim vsi resni politiki računajo, je torej tak-le: Vlada bo dobila veliko večino v sedmih banovinah, dr. Maček pa v dveh banovinah. To se pravi z drugimi besedami, da bo prišlo v bodoči parlament vsaj tri četrtine vladnih poslancev in slaba četrtina opozicijskega.

Pa recimo, da bi se zgodilo, kar se ne bo zgodilo: da bi lista dr. Mačka pri volitvah dne 11. decembra zmagala in dobila večino glasov in s tem večino poslancev. Ker vzamemo politiko resno, smo poizvedeli, kdo kandidira na dr. Mačkovi listi. In kaj se je pokazalo? To-le:

Zdaj pa na podvojeno delo od moža do moža

Dr. Kramerjeva »nacionálna« misel v Sloveniji je dobila najboljše »opornike« v sovjetski Kominterni in v Mačkovih federalistih. Da so komunisti vta politični sklop in zavezništvo prinesli tudi vse svoje politične bojne metode, je več kot jasno. Najbolj razbeljeno orožje Kominterne pa je zopet laž. Komunisti vzdržujejo cele šole, v katerih vežbajo svoje agitatorje, kako na najbolj učin-

Ce bi zmagala dr. Mačkova lista, bi dobil dr. Maček na Hrvaškem in v Dalmaciji 80 poslancev, Zivkovič, Jevtič in Kramer, ki so v drugih banovinah postavili na Mačkovi listi svoje kandidate, pa bi dobili 240 poslancev

In prijatelji, kdo bi bil v bodoči vladi predsednik, ali dr. Maček s svojimi 80 poslanci, ali bi to mesto dobila skupina Kramer-Jevtič-Zivkovič s svojimi 240 poslanci? In kdo bi v tej vladi zastopal Slovenijo, dr. Mačkovi, ali Zivkovič-Jevtičevi ministri?

Ali sedaj razumemo, zakaj se je dr. Kramer tako ponižal, da je šel svojega največjega političnega nasprotnika prositi, da ga vzame na svojo listo. Dr. Kramer je dobro računal. Priplezati hoče po hrbtu dr. Mačka do oblasti in potem brezobzirno stopiti na vrat tistemu, ki mu je pomagal do oblasti.

In nauk za nas? Kdor v Sloveniji voli kateregakoli kandidata, na dr. Mačkovi listi, voli dejansko — ne svojega kandidata, ne dr. Mačka — ampak Zivkoviča, Jevtiča in Kramerja ter 240 njihovih priganjačev, ki so že pokazali, kako znajo vladati narode Jugoslavije.

Noben pravi Slovenec ne bo oddal svojega glasu za listo, ki bi kakorkoli omogočala povratek Zivkovič-Jevtič-Kramerjeve diktature.

kovit način preslepiti in prevariti ljudi in jih omrežiti s svojo politiko. Posebno te dni do volitev je zato pričakovati najhujše poplave laži, obrekovanj in natolevanj, kar smo jih kdaj doživeli v političnem boju na Slovenskem. Krivica in laž se boste združila, da bi preslepila slovensko ljudstvo.

Proti tej poplavi volivnih laži je treba, da ves naš narod stoji trdno in da sklene svoje

dr. Mačka, ampak ljudje, ki jih je dr. Maček v svoji politični kratkovidnosti vzel na svojo listo, ne da bi odobral njihovo politično delovanje in o katerih ima on sam svojo pravilno sodbo. Na dr. Mačkovi listi v Sloveniji je zbrano vse, kar je že od nekdanj rušilo slovensko skupnost in moč. Poleg komunistov, ki so v Rusiji, Mehiki, Spaniji, Franciji in Češki pokazali, da so grobokobi sreče in miru, kandidirajo na isti listi valpti Zivkovič-Jevtičeve diktature, ki so že dali svoje biče okusiti našim hrbtom, a te ljudi glasuje vsak Slovenec, ki bo volil dr. Mačkovo listo, ne pa za dr. Mačka in za Hrvate. Kakšni so ti ljudje, se je pokazalo tudi v sedanjem volivnem boju. Glavno njihovo agitacijsko sredstvo je laž, ki jo potom letakov in ustno širijo od osebe do osebe. Opozarjamo vas, da kljub poplavi laži

ohranite mirno kri, zavedajoč se, da laž pred resnico vedno podleže. Tudi groziti znajo ti ljudje, češ, le počakajte, ko pridemo zopet mi na oblast. S temi grožnjami, ki prihajajo od jns-arjev pa tudi od sosedov onstran Kulpe in Sotle, gotovi ljudje le preveč očitno pokažejo, da se pretaka po njihovih žilah nasilniška kri in da hočejo nadaljevati tam, kjer so pred dobrimi tremi leti morali prenehati. Toda, kdor je pravi Slovenec, gre s prezirom mimo laži in mimo groženj.

Dr. Korošču bomo dali svoje glasove

Naš pravi politični voditelj je dr. Korošec. On nas v dolgih desetletjih svojega političnega dela še ni izdal. On je za svoj narod delal in pretrpel več kot kdorkoli. On je politik svetovnega slovesa in kot tak bo vedel vedno ob pravem času in na pravem mestu zastaviti besedo za narod, ki ga vodi. Njemu lahko mirnega srca zaupamo usodo našega naroda. Bodočnost bo pokazala, kako prav smo Slovenci imeli, ker smo 11. decembra 1938 dali dr. Korošču in njegovim tovarišem toliko glasov, kakor jih v Sloveniji še nikdar nihče ni dobil.

Veramon-ovitek z 2 tabletama

Ta zavoječek zmoro odslej vsakdo. Prosimo napravite poizkus in prepričali se boste o naglem učinku pri glavobolu, zobobolu in bolečinah zaradi ran.

VERAMON
Schering

Cevke z 10 in 20 tabletami
Ovitek z 2 tabletama

Reg. po min. soc. pol. te nar. zdr. št. br. 1503, 2. V. B.

vrste. Nihče naj se ne pusti zbegati s smešnimi volivnimi frazami, ki imajo le namen uloviti nekaj glasov za ljudi in stranke, ki bi jih sicer po polnem preudarku in mirnem razsodku noben politično zrel človek ne volil. Vsak glas, ki bo v Sloveniji oddan za opozicijo, naj ima le ta namen, da prideta v skupščino Kramer na Kranjskem in Petejan na Štajerskem. Ali bi mar slovenski narod dokazal svojo politično zrelost, ako pošlje ta dva moža v belgrajsko skupščino? Ko letajo opozicijski kandidati in agitirajo okrog, jih raje vprašajte, kako si zamišljajo bodočo ureditev države v federalistično-centralističnem, krščansko-komunističnem paradizu. Vsakdo naj pomisli, kakšne so bile razmere v tej državi, ko jo je vladal Zivkovičev škorenj s svojimi priganjači, in kakšne razmere bi šle nastopile, če bi se tej fašistični samovolji pridružila se komunistična strahovlada. Opozicija hoče pri nas uvesti režim ljudske fronte, katerega so se celo v Franciji otresli, ker bi sicer država propadla.

Vendar samo zvestoba stranki in voditeljem še ni dovolj. V teh dneh mora vsak pristaš Stojadinovič-Koroščeve politike postati agitator, da izvojujemo veliko in prepričevalno zmago. Treba je ustvarjati javno mnenje, treba je, da vsak med nami postane v svojem krogu pobornik politike, ki je že do sedaj Slovincem rodila mnogo koristnih sadov. V tem tednu je treba, da gremo vsi neumorno na delo, in da nič ne popustimo v svoji vnemi, da si izvojujemo odločilno zmago. Nasprotnik se ne more na ničesar sklicevati in tudi ničesar nuditi drugega kakor zlagane obljube in prazna strašila. Stojadinovič-Koroščeva politika pa more pokazati na velikansko pozitivno delo in bo v bodoče mogla za ljudstvo še več storiti, ako bo vsakdo med nami spolnil svojo dolžnost in bo narod pokazal politično zrelost.

Dobre čevlje

dobite v veliki izbi, po nizki ceni v novi trgovini s čevlji

Kalan Jože

Ljubljana - pri frančiškanskem mostu

NAGRADNO ŽREBANJE za „DOMOLJUBOVE“ naročnike!

Naročite takoj „Domoljuba“ za celo prihodnje leto,

nad **300** nagrad Vas čaka!

Za vse »Domoljubove« naročnike, ki bodo do 31. januarja 1939 plačali celoletno naročnino za leto 1939, razpisujemo nagradno žrebanje, ki bo

dne 23. februarja 1939.

Do žrebanja imajo pravico:

1. vsi, ki bodo plačali naročnino do 31. januarja 1939 pri naši upravi osebno ali po položnici;

2. ki bodo plačali do 31. januarja 1939 naročnino pri naših podružnicah;

3. ki bodo plačali naročnino do 31. januarja 1939 pri naših zastopnikih, ne glede na to ali dobivajo »Domoljuba« na svoj naslov ali na skupen naslov.

Kjer dobivajo »Domoljuba« na skupen naslov, bodo poverjeniki do 5. februarja 1939 poslali točen seznam vseh naročnikov naši upravi v Ljubljani.

N a g r a d e s o s l e d e č e :

2 šivalna stroja,
30 koles, moških ali ženskih,
10 brzoparilnikov,
10 repereznic,
10 gnojničnih črpalk,
10 oblek (blago),
40 raznih garnitur kuhinjske posode,
10 lepih žepnih in zapestnih ur,

20 raznih jedilnih servisov.

Toplega blaga za
20krat po 2 srajci,
20 kosov dobrega platna,
20 kos in

100 raznih drugih nagrad, ki jih bomo
še objavili v prihodnjih številkah
„Domoljuba“.

Da bodo nagrade razdeljene enakomerno po vsej Sloveniji, bomo vpeljali način žrebanja po skupinah. — Točnejše bomo ta način žrebanja pojasnili v eni prihodnjih številka »Domoljuba«.

Naročite se na »Domoljuba« takoj sedaj za prihodnje leto in dobili boste vse izvode do novega leta 1939 zastonj.

Sreča bo torej obiskala »Domoljubove« naročnike še v izdatnejši meri, kakor pa lani »Slovenčeve«. Zato ne odlašajte niti dneva,

ampak takoj naročite „Domoljuba“!

Sreča Vas čaka!

Uprava „Domoljuba“

Varujte se lažnjivcev!

Sračje gnezdo, ki so ga za volitve 11. decembra znesli skupaj naši nasprotniki, to je nasprotniki sedanje vlade in našega voditelja dr. Korošca, sluti svoj bližnji polom. Dobro vedo, da jih bo pošteno slovensko ljudstvo izpljunilo, ker so mu prizadejali že toliko krivic in gorja. Vidijo tudi, da jih mnogi njihovi najzvestejši pristaši zapuščajo in da se velika večina slovenskega naroda zbira in zgrinja okrog svojega voditelja dr. Korošca. Vse to vidijo, a zato jih je strah pred ljudsko obsodbo, ki bo izrečena 11. decembra.

Toda nočejo se kljub vsem krivicam in pregreham, ki so jih napravili nad slovenskim narodom, umakniti v zatišje; še vedno silijo v ospredje kot volivni kandidati. Toda, ker se na površju ne morejo vzdržati s poštenim delom za narod, zaradi tega se pa poslužujejo najbolj grdih in ostudnih laži, ki so naravnost otipljive in se morajo poštenemu človeku gabiti v dno duše. Letajo in letajo okrog volivcev, da bi jim z lažjo še zadnje dneve in celo zadnje ure pred volitvami omajali zaupanje v delo sedanje vlade in v veliko delo dr. Korošca. Tistim, o katerih količjak upajo, da bi jih mogli še za sebe pridobiti, se lažejo s tem namenom, da bi se volitev ne udeležili. S posameznih krajev po deželj nam poročajo, da begajo ljudi z lažnjivimi letaki, ki jih v veliki množini trosijo med volivce. Volivci, bodite pripravljeni, da bodo vam pripovedovali v zadnjih dneh najbolj podle laži. Varujte se jih, da jim ne boste nasedili!

Nekaj časa so lagali, da nas je vlada že prodala našim sosedom. Ker ni tem bedastim lažem verjel noben pameten človek, so začeli lagati, da nas je dr. Korošec prodal Srbom. Čudno to! Enkrat so dr. Korošec in z njim njegovi pristaši sovražniki Srbom, sovražniki države, a zdaj pa naenkrat slišimo, da je nas dr. Korošec prodal Srbom. Radovedni smo le, kako nas je dr. Korošec prodal? Vsak trezen in pameten gospodarski človek bo moral priznati, da toliko sredstev Slovenija ni še nikdar dobila, kakor jih je dobila pod sedanjo vlado, v kateri je notranji minister dr. Korošec. Vsi veste, kako smo gospodarsko stali leta 1935, na robu gospodarskega propada, a zdaj se pa vendar živi. Naše gospodarstvo se je vsestransko zboljšalo zaradi novih trgovskih pogodb, katere je vlada sklenila s sosednjimi državami, kmetijski pridelki, živina in izdelki so dobili nepri-

merno boljše vrednost, kakor so jo imeli leta 1935.

Nadaljnja laž, katero trosijo naši nasprotniki okrog, je ta, da so klerikalci menda zdaj za volitve napravili po hranilnicah velikanske dolgove in da bomo morali ta dolg plačevati mi davkoplačevalci. Saj ste možje in fantje sami odborniki naših hranilnic in posojilnic, in veste prav dobro, da hranilnice niso dale za volitve nič. Pravijo, če bodo zmagali mačkoveci, bodo morali ta dolg plačati klerikalci sami. Takrat bodo, tako nadalje lažejo, propadle hranilnice, namreč klerikalne.

Pomislite, kaj so še napravili jnsarji, da bi mogli bolj svobodno lagati. V preteklih dneh je ljubljanska policija odkrila skrivno radiopostajo. Postavili so jo na Miklošičevi cesti št. 34 v delavnici »Jutrovega« urednika Čora Skodlerja. Urejena je bila tako, da bi jo slušatelji radia lahko slišali kot »Deutscher kurz Wellensender Klagenfurt« na valovni dolžini 48,5 m. Ves ta izum, ki je pa graditelje stal težke tisočake, je deloval komaj en dan. Prav ko je oddajalec in napovedovalec, magistratni uradnik Marinič, sedel pri mikrofONU, da spusti po naši domovini lažnjive vesti JNS in njenih zaveznikov, ga je policija zagrabila za vrat in ga z aparatom vred odpeljala na policijo. Za to reč se bodo morali zagovarjati pred sodiščem. Če bi jih pravočasno ne zasačili, bi lahko grozno lagali.

Bodite pripravljeni, da bodo zadnje dni vam natvezili ostudne laži. Toda ne verjemite jim! Oni so vse življenje, ob vsaki priliki, posebno pa ob vsakih volitvah pomagali si z lažjo. Zaradi tega je možno, da bodo v teh dneh ponarejali razne izjave. Saj vemo,

da so si svojočasno izmislili izjavo pokojnega nadškofa dr. Jegliča, da bi z njo zadržali volivce doma. Nič se ne bomo čudili, če bodo prišli celo s kakšno izjavo prevzvišenega škofa samega. Vedite, da je vse zlagano in izmišljeno.

Bodite pametni in ne nasedajte lažem, kajti oni so mojstri laži.

Dr. Maček: »Ampak gospoda, moj dežnik je vendar premajhen za toliko strank. Saj vidite, da se naglo bliža huda ura, pa boste do koga premočeni.«

Združena opozicija: »Nič ne da, gospod predsednik, da bodo le naše glave na varnem, ostalo nas res nič ne briga...«

„Jutro“ in dr. Maček nekdanj in sedaj

Pri slavni Jevtičevih volitvah leta 1935 je postavil svoje kandidate tudi dr. Maček skupno z nekaterimi svojimi prijatelji iz Srbije. O tej kandidatni listi beremo v »Jutru« z dne 15. junija 1935 tole sodbo:

»... Tako so na Mačkovi listi večinoma kandidati, ki so znani nasprotniki državnega in narodnega edinstva in ki so kot takšni podpirali in sodelovali v banditskih akcijah,

atentatih, požigih in rušitvah in ki se zaradi tega bili obsojeni po zakonu o zaščiti države. Med njimi so taki, ki so in še vedno podpirajo emigrantske atentatorji in zločince... Tudi izraziti komunisti so med njimi, ki so aktivni poborniki za rušenje socialnega in državnega reda v naši državi...«

Če primerjamo dr. Mačkovi kandidatni listi iz leta 1935 in sedanjo, bomo videli, da med pravimi dr. Mačkovimi kandidati komaj najdemo koga, čigar ime ni na obeh kandidatnih listah. Na sedanji kandidatni listi vidimo le eno veliko spremembo. Kandidature na dr. Mačkovi listi v nehrvaških krajih so prevzeli kandidati iz Živkovič-Jevtič-Kramerjevega tabora, to se pravi ljudje, ki so pred tremi leti napisali tako uničujočo sodbo o dr. Mačku in njegovih kandidatih.

Kaj mislite, da se je danes mnenje teh ljudi o dr. Mačku kaj spremenilo? Prav nič. V svoji slabosti le iščejo opore, s katero bi splezali do oblasti, potem bi pa dr. Mačku ne le obrnili hrbet, ampak bi ravnali z njim prav tako, kot pred leti, ko so voditelja Hrvatov vtaknili v ječo in paševali nad hrvaškimi narodom.

Glas, ki ga da kdo dr. Mačku, je pomoč bivšim nasilnikom, da bi se laže dokopali do oblasti.

Maček-Živkovič-Kramer

Nekdanj ...

Sedaj ...

Dr. Korošec med narodom

Vsi naši poslanski kandidati so bili minuli teden, zlasti preteklo nedeljo med narodom. Tako tudi ministra dr. Korošec in dr. Krek. Neverjetno, kakšen val navdušenja za našega slovenskega voditelja in njegove ožje sodelavce je objel ves naš narod. Ne spominjamo se, da bi naši možje in fantje s takim ponosom in s tako trdno vero v velikansko zmago prihajali na naše shode, kot se godi te dni. Zato je samo pomilovalnega nasmeha vredno, če smatra kakšen ljubljanski sračji cvičkar za višek svoje modrosti, ako pozdravi na cesti rdečkarskega sotovariša: »Zivijo K. i 300 odpustka.« Zagotavljamo predrzneže, da znamo čast svojega slovenskega vodje varovati in da bomo z njimi, ko bo volitev konec, do pike po notah obračunali. Torej »brez odpustkov«.

Izredno veličasten je bil dr. Korošec shod v Mariboru, ki mu je prisostvovalo vsaj 12.000 pristavev. Ne bomo navajali podrobnosti naravnost kraljevskega sprejema neustrašenega in zaslužnega voditelja Slovencev. — V Koroševih tiskanih in še bolj netiskanih govorih vedno vidiš nekaj novega in zanimivega. Naj sledi nekaj misli iz mariborske dr. Koroševe besede:

VINA prvovrstna, po najugodnejših cenah kupite pri **CENTRALNI VINARNI v Ljubljani**

V načelnem delu svojega govora je dr. Korošec poudaril, da mi ne maramo ne fašizma, ne komunizma, ker sta to rastlini, ki nista zrastle na našem zemljinu in ne odgovarjata našim potrebam. Mi si bomo ustvarili tak red, kakršen bo nam prijal in ki bo zrasel iz naših osnov. Nočemo biti boljševiki, niti fašisti. Niti prvo niti drugo nočemo biti. Želimo biti zavedni Jugoslovani in nič drugega... je dejal dr. Korošec.

V notranjepolitičnem delu je predvsem podčrtal dejstvo, da je vlada državljanom zopet dala svobodo, ki se kaže tudi v sedanji volivni borbi, ko se je vse stranke, če le ne krišijo zakon, svobodno udeležujejo. Sedanja vlada je dala mnogo svobode, pomirila notranje strasti, nato pa je mogla po ureditvi notranjepolitičnih prilik pristopiti k obnovi državnega in narodnega gospodarstva ter pomagati od krize in zaradi pomanjkljive socialne zakonodaje najbolj udarjene stanovne. Z dobrimi trgovskimi pogodbami je odprla našemu gospodarstvu nove trge in s tem dvignila cene našim kmetijskim proizvodom in tako olajšala stanje našega kmeta, kateremu je poleg tega pomagala z ureditvijo kmečkih dolgov. Delavstvu je vlada dala to, česar si nobena druga vlada ni upala. Dala mu je starostno zavarovanje in minimalne mezde. Za bodočnost pa je vlada zajamčila živahno javno delavnost s tem, da je mobilizirala velikanske denarne vsote, ki so se zbrale v državnih denarnih zavodih. 4 milijarde tega denarja bo vlada investirala v velika javna dela po vsej državi. S temi deli bo našemu gospodarstvu dana možnost razmaha, delavstvu pa mnogo kruha. Zlasti tehna so bila izvajanja g. ministra o zunanje-političnem delu sedanje vlade. Zunanja politika v zadnjih treh letih je državi prinesla novih zunanjih prijateljev, da so sedaj naše meje mirne in varne in vsi stanovi se morejo zato mirno posvečati svojemu delu, brez strahu, da bi kakšni zunanji zapletljivi prekinili njih mirno delo in jih klicali drugam.

Tudi zadnji teden je minil v znamenju številnih sestankov in velikih shodov. V soboto in nedeljo je imel naš voditelj dr. Korošec krasno uspeša zborovanja v Starem trgu, v Medvodah, v Grosuplju in na Vrhniki. V ponedeljek dopoldne je poslušalo voditelja slovenskega naroda v Črnomlju nad 4000, v Novem mestu pa dr. Korošca in kandidata dr. Kulovca nad 6000 zavednih Dolenjcev. Povsod sprejema ljudstvo dr. Korošca z izredno prisrčnostjo in ga ne slavi samo kot svojega najdražjega voditelja, temveč že kot zmagačca. Vsi dosedanji shodi in sestanki so dr. Korošca in druge voditelje JRZ lahko prepričali, da je slovensko ljudstvo danes bolj kot kdajkoli prej v njihovem taboru in bo svojo zvestobo neustrašeno 11. decembra izpričalo tudi v dejanju.

Slovinci gremo navdušeno po zmago

Krasno so uspeli shodi ministra dr. Kreka v njegovem volivnem okraju na Dolenjskem. Tako na Bučki, kakor v Krmelju, v Škocijanu, v Šentjanžu in celo v liberalni boštanjski trdnjavi je ljudstvo navdušeno odobrilo neovrgljiva izvajanja g. ministra, kar je gotov predznak sijajne zmage dr. Stojadinovičeve kandidatne liste v Sloveniji.

Prav lepi so bili shodi JRZ v delavskih Trbovljah in na Jesenicah. V Trbovljah je poleg kandidata profesorja Bitenca govoril tudi senator Smodej, ki so mu zborovalci navdušeno pritrjevali. Na Jesenicah je žel za svoje tehtne besede burno odobravanje poleg okrajnega kandidata dr. Šmajda, tudi g. Ostojčič, posebni odposlanec socialnega ministra Cvetkoviča.

Taka zunanja politika je naši državi dala tak mednarodni ugled, kakršnega še ni nikoli imela in kakršnega sedaj nima marsikatera večja in močnejša država. Z besedami, da pomeni zmaga JRZ pri sedanjih volitvah nadaljevanje dosedanjega plodnega dela države, je gospo' minister pozval vse, da 11. decembra oddajo svoj glas za listo dr. Stojadinoviča in okrajna kandidata Zebota in Spidlerja, je končal svoj poldrugourni govor. Ministrova izvajanja so zborovalci mnogokrat prekinili z burnim ploskanjem vladi, predsedniku dr. Stojadinoviču in njemu samemu. Viharno pozdravljanje in vzklikanje se ni hotelo poleči, ko se je spomnil našega mladega vladarja kralja Petra II. in kneza namestnika Pavla,

Naše poročilo bi ne bilo popolno, ako bi ne omenili veličastnega shoda predsednika vlade dr. Stojadinoviča, ki ga je imel ono nedeljo v Bijelini, saj se je tam zbralo nad 60 tisoč ljudi. Dr. Stojadinovič je med drugimi povedal tudi tole:

Pametni in modri politiki se mora Jugoslavija zahvaliti, da bo v treh dneh proslavila že 20. rojstni dan v blagostanju in napredku. Na njenih mejah je mir, vse njene sile pa so posvečene velikemu delu narodne obnove. Kaj smo delali in kaj storili v teh treh in pol letih, odkar smo prišli na oblast, tega ne bom našteval, smelo pa moram reči: Storiili smo več kot vsi drugi skupaj pred nami.

S ponosom moremo danes vsi poudariti, da bosanskega vprašanja ni več. Ostalo pa je hrvaško vprašanje. Nihče ne bi bil morda bolj srečen, kot jaz, ko bi se tudi zanj našla neka rešitev. Mi to rešitev želimo. Ne želimo pa kakršnekoli rešitve. Mi nočemo rešitve, kakršno nam predlaga dr. Maček. So meje, ki jih ne smemo prekoračiti, razen če nimamo morda namena uničiti to državo, ki smo jo s težkimi boji in krvjo ustvarili. V teh mejah so možna pogajanja, izven njih bo čakal dr. Maček v opoziciji še ostalih 99 let, ki si jih je napovedal. Iz raznih hrvaških krajev se tudi že sliši, da organizirajo navdušenje za Mačka po vaseh teroristične tolpe. Ali je to njihova svoboda? — Kadar so naša velika zborovanja, je vedno lepo vreme. Ali ni tudi to znak, da bo naša zmaga 11. decembra sijajna!

Kmetje, na listi dr. Korošca kandidirajo najvidnejši zastopniki kmečkega stanu: predsednik Kmečke zveze J. Brodar, predsednik Kmečke zbornice M. Steblovnik, tajnik Kmečke zbornice dr. J. Lavrič in še mnogi vaši stanovski tovariši. Ti možje poznajo vaše težave in želje. Bodite prepričani, da bodo storili za vas, kar bo le mogoče! 11. decembra dajte glasove tem možem!

VOLITVE! Predno greste v Celje, se doma izvolite, kje boste nabavili blago za zimsko oblačila. Izvolite si najboljši in najcenejši nabavni vir. Bino želite dobre kakovosti. Cene morajo biti smerne enotne. — Izhira dovolj velika za vsaki okus, postroba vseskozi pošta. Manufakturna trgovina

FRANC DOBOVIČNIK, CELJE

Vam vse goraje želje lahko izpolni. Ker je trgovina v straniki, nepremetni gospodski nitli, se strogo pazi na to, da je vsako blago vsaj nekaj cenejša, da si na ta način pravi obilen obrok. **Volimo torej ljudsko manufakturno trgovino F. Dobovičnik, Celje**, katera se vam lahko priporoča in vam zagotavlja zelo ugoden nakup.

Lavantinski vladika je praznoval 40-letnico mašništva

Dne 5. decembra je poteklo 40 let, ko je bil lavantinski vladika škof dr. Ivan Tomažič posvečen v duhovnika. Ko je končal julija 1898. leta mariborsko bogoslovje, je bil še premala, da bi mogel dobiti po cerkvenih določilih s svojimi vrstniki sv. mašniško posvečenje, pa je moral čakati do 5. decembra, da ga je pokojni škof dr. Napotnik s potrebnimi pooblastili iz Rima posvetil. Dne 6. decembra, na god sv. Miklavža, pa je mladi duhovnik praznoval svojo prvo sv. daritev v svoji rojstni župniji Sv. Miklavž pri Ormožu. Takrat se je začela potem njegova nenavadna pot, ki ga je privedla na najvišje mesto v lavantinski škofiji. Najprej kaplan, potem

škofijski tajnik, nato bogoslovni profesor, kanonik, stolni dekan, stolni prošt, generalni vikar, škof. Dne 1. avgusta 1928 je bil posvečen v škofa in dne 15. avgusta 1933 je zasedel lavantinski škofijski in knežji prestol v Mariboru.

Bog ga je obdaroval z odličnimi duhovnimi in нравnostnimi zmoglostmi, dal mu je globoko poklicno gorečnost in odporno telo. V njegovi duši je gorel piamen postati svetniški duhovnik in vse svoje zmoglosti postaviti v čast božjo. Vse svoje sposobnosti, vso svojo veliko in močno voljo je posvetil temu cilju in Bog blagoslovlja njegovo pastirsko delo. V vsej lavantinski škofiji se pozna uspeh njegovega vladanja. Val verske obnove in poglobitve gre po ljudskih misijonih, stanovskih duhovnih vajah, po evarističnih prireditvah, po organizacijah Katoliške akcije in vseh drugih verskih društvih. Vidno pa je tudi njegovo delo na zunan. Po vsej škofiji se obnavljajo cerkve, se ustanovljajo nove župnije, zlasti v delavskih krajih, ki so bili popreje dostikrat tako zanemarjeni. Veliko truda in skrbi je vložil v dijaško in bogoslovno semenišče, zlasti pa v zgradbo nove bogoslovnice, ki bo še poznim rodovom pričala njegovega ustvarjalnega duha in njegove silne odločnosti. Duhovniki in verniki lavantinske škofije gledajo v njem svojeg duhovnega

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

o 50 let je služi buje pri enem gospodarju v Kamniku kubarica Helena Sitar. Delu slava, delu čast!

o 70 letnik je postal Anton Cestnik, gimnazijski profesor v p. v Celju. Na mnoga leta!

DOMAČE NOVICE

d 15.000 vagonov pšenice na stran za vsak primer. Takoj v začetku letošnje žetve se je pojavil predlog, da se nekaj letošnje pšenice določi kot rezerva, da se ne bi ponovilo to, kar se je zgodilo letos pred žetvijo, ko so začele cene pšenici zaradi pomanjkanja blaga pretirano rasti. Strokovnjaki so sedaj izračunali, da bi zadostovalo 40.000 do 50.000 vagonov pšenične rezerve, ka bi bila podobna presenečenja nemogoča. Ta rezerva pa se ne bi ustvarila takoj, temveč postopoma. Letos nameravajo v ta namen shraniti 15.000 vagonov.

d Za abstinenco. Dom društev, ki se bore za treznost in proti alkoholu, so odprli ono nedeljo v Belgradu. K slavnosti se je zbralo mnogo trdnih abstinentov, ki se bore proti alkoholu kot najhujši socialni boleznini našega ljudstva. Dom je skromen, vendar pa so abstinenti v dolgih letih vendarle zbrali denar zanj. Večje podpore sta naklonila tudi minister za socialno politiko Dragiša Cvetkovič in belgrajski župan Vlada Lišč.

d Poročilo o velikih pomilostitvah za 20-letnico Jugoslavije prinaša »Slovenec« z dne 1. decembra 1938.

d 80 letnica smrti zaslužnega misijonarja. Dne 30. decembra so se mnogi spominjali ameriškega misijonarja Lavtižarja Lovrenca, ki je umrl pred 80 leti. Rodil se je bil 11. decembra 1820 v Srednjem vrhu 10 pri Kranjski gori. Gimnazijo in bogoslovje je dovršil v Ljubljani z odličnim uspehom. Prepis spričeval je na razpolago. Po novi maši v Kranjski gori je bil kaplan na Trebelnem in Dobrovi pri Ljubljani. Leta 1854 je odšel s škofom Barago v Ameriko. Deloval je najprej v Michiganu v Baragovi škofiji, potem je odšel k misijonarju Pireu v Minnesoti. Sredi svojega dela, pri izvrševanju poklica, je našel smrt, komaj 38 let star. Šel je v hudi zimi obhajati čez zamrzlo Rdeče jezero. Ko se je vračal, je zašel v snežni metež in pritisnil je mráz. Drugo jutro so ga našli Indijanci zmrznjenega. O njegovem življenju je letos pisal in bo še pisal list »Katoliški misijon«. Prihodnje leto nameravajo vzidati v župno cerkev spominsko ploščo, njegov pranečak, sedanji lastnik rojstnega doma, pa v domačo hišo. Lavtižar Lovrenc je bil svet mož, ves navdušen za misijonsko delo. Blag mu spomin!

d Uredba o samoupravnih hranilnicah je izdala pred par dnevi vlada. Uredba se na-

voditelja, vrednega naslednika njegovega vzornika velikega Antona Martina Slomška. Vsa lavantinska škofija, pa tudi vsa Slovenija prosi ob 40-letnici: Gospod, ohrani in varuj prevzvišenega jubilarja vsega hudega še na mnoga leta!

naša na vse naše občinske hranilnice, katere so se morale v letih denarne krize hudo boriti, da so prebrodile težke čase. Z novo uredbo se zagotavlja tem hranilnicam nemoteno delovanje, predpisuje jamstva za vloge tako, da bodo mogli mali vlagatelji sedaj spet z velikim zaupanjem vlagati denar v svoje krajne zavode, in ti bodo mogli svoj denar spet plodonosneje nalagati v gospodarska podjetja in s tem poživljati naše gospodarstvo. Uredba v nekaterih stvareh omejuje svobodno razpolaganje z naloženim denarjem s strani vodstva hranilnice, ker določa, da smejo odslej te hranilnice dovoljevati posojila na nepremičnine proti vknjižbi, smejo kupovati državne papirje in tiste papirje, za katere jamči država, podeljevati posojila občanom, ki so hranilnice ustanovile, izposojati denar proti zalogi dragocenosti in drugih vrednostnih stvari itd. Uredba ureja to vprašanje po željah in predlogih samoupravnih hranilnic.

d Mirna peč priključena na električno omrežje. Zadnja nedelja v novembru bo z zlatimi črkami zapisana v letopis Mirne peči na Dolenjskem: priključili so Mirno peč na električno omrežje in blagoslovili novi most čez Temenico pri Ivanji vasi. Slovesnosti je prisostvoval tudi ban dr. Nallačen, ki ga je ljudstvo pozdravljalo in je imel tudi primeren nagovor.

d Mladiči rekruti! Oni, ki ste potrjeni k vojakom in imate pravico do osvoboditve ali skrajšanega roka službe, čimprej vstop v kader, odložite službe v kadru — informirajte se in uredite svoje zadeve pravočasno! Ako je rok zamujen, se ne da več pomagati. — Vsa pojasnila daje proti malekostonemu plačilu koncesionarnega pisarna Per Franc, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova 14. — Za odgovor priložite kolek ali znakmo za 8 dinarjev.

d 100.000 din je daroval za slovensko Akademijo znanosti in umetnosti v Ljubljani mariborski tovarnar Marko Rosner. Cast, komur čast!

d Praznik zedinjenja 1. decembra so po poročilih iz Belgrada povsod slovesno praznovali.

d Vsaj dobro voljo imajo. Na zadnji seji celjskega mestnega sveta je bilo sklenjeno, da bo mestna občina plačevala vsakemu delavcu, uslužbenemu pri celjski mestni občini, mesečno družinsko doklado. Kako vesele so bile delavske družine, ki so prvič dobile plačano družinsko doklado. Pri onih družinah, ki imajo več otrok in so dobile za vsakega doklade po 50 dinarjev, se je to precej poznalo.

d Lepa jesen. Konec novembra so cvetele v St. Lovrencu na Dolenjskem še: marjetice, mačehe, regrat, zlatice, plešec, trobentice, jagode in grab. Zanimatelj je našel tudi še zrelo rdečo jagodo. Na šolskem vrtu in na graj-

skem vrtu na Mali Loki pa cveto vijolice. Na grajskem vrtu imajo tudi popolnoma zrele rdeče maline.

švicarske ure, zlatina - ČUDEN, Prešernova 1 d Ni važen prstan, ampak tisto, kar v sreču čuti. Poročna prstana za osem dinarjev je kupil zase in za svojo ženo znani belgrajski gledališki igralec in ljubljenec belgrajskega občinstva Dobrica Milutinović. Milutinović se je na tistem poročil, tako da niti njegovi najožji prijatelji do zadnjega trenutka niso vedeli, da se ženi. Le časnikarji, ki jih nikjer ne manjka, zlasti pa tam ne, kjer se jih človek najmanj nadeja, so presenetili igralca, ker so ga že čakali v cerkvi. Potem je povedal, da je kupil poročna prstana za 8 dinarjev, češ — za človeka ni važen prstan, temveč tisto, kar v sreču čuti.

d Zemeljski plin se našli cigani na prostoru zagrebškega živinskega sejmišča. Cigani, ki imajo tam od časa do časa šatore, so odkopali vrhujo plast ruše in naleteli na pesek. Izkopali so vanj jamo in zanetili v njej ogenj. Začuden pa so bili, ko je ogenj plamtel naprej, ne da bi nakladali kaj drv. Za dogodke je izvedela zagrebška občina, ki je poslala komisijo. Ta je ugotovila, da je uhajal med peskom zemeljski plin in gorel z modrikastim plamenom. Začeli so vrtati in povsod je iz lukenj začel uhajati plin. Čim se je po prvih poskusih ugotovilo to dejstvo, je občina takoj razglasila, da je ona lastnica imenovanega zemljišča in da torej plin spada v njeno področje. Vrtali bodo še naprej, da bodo ugotovili, če so zaloge plina tolikšne, da se jih izplača izrabljati.

d Brez tečaj deluje Darmol. K temu, prijetnost pri uporabi, nobenega kuhanja čajev, niti požiranja kroglic in ne grenkih soli. Darmol je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z nepreiskanimi preparati, temveč uredite svojo prebavo s priljubljenim odvajalnim sredstvom Darmol. — Dobi se v vseh lekarnah. Reg. 25. 801/37.

m Najboljše surovine, največja izdatnost in polna teža so odlike terpentinovnega mila »Oven«. Za svoje perilo rabite samo ta odlični domači izdelek.

d Pri ženah, ki več let trpe na težki stolici, deluje vsakdanja uporaba naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zavžite zjutraj in zvečer po četrtinki kozarca, zelo uspešno. Tudi bolj občutljive pacientke rade jemljejo »Franz-Josefovo« vodo, ker se že v kratki dobi pokaže zelo prijeten učinek.

Ogl. reg. 8. br. 2074/22.

— Zveza katoliških kmečkih mladenk priredi v Smihelu pri Novem mestu duhovne vaje in tečaj KA, ki bo trajal od 26. do 30. decembra. — Celotna oskrbnina znaša 85 din. Tečaj in duhovne vaje so namenjene v prvi vrsti dekletom iz Dolenjske, katere težko pridejo v Ljubljano. Vse udeleženke naj pridejo v zavod ž. sester v Smihelu dne 26. decembra do 6 zvečer. Prijavite se do 10. dec. na naslov: Zveza katoliških kmečkih mladenk - Ljubljana, Masarykova cesta, Dom dijakinj.

Ljubljanski velesojem bomo tudi v letu 1939. imeli dvakrat. Spomladanski bo od 3. do 12. junija, jesenski pa od 2. do 11. septembra. Na spomladanskem velesojem bodo sodelovale vse važne panoge obrta in industrije, jesenskemu pa bo priključenih več posebnih gospodarskih in kulturnih razstav.

Dražba vseh vrst krzna divjadi v Ljubljani bo 23. januarja 1939. Pošiljke naj bodo naslovljene na »Divja koža«, Ljubljana = Velesojem.

Pri delu

se prav lahko prehladite, a mnogokrat nastane iz »brez-pomembnega« prehlada resna

in dolgotrajna bolezen. Vzemite zaradi tega že pri prvih znakih bolezni svetovno znane

ASPIRIN

TABLETE Z BAYER-JEVIM KRIŽEM.

Oglas reg. pod 5. br. 437 od 18. 1. 1934.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Obrtniki za Jugoslovansko radikalno zajednico. Velik del belgrajskih obrtnikov se je uvrstil v JRZ. Zlasti v zadnjem času so se prijavili novi člani, ker so uvideli, da za pravega obrtnika ni drugje mesta kakor v JRZ. Silen gospodarski napredek, ki ga je doživela naša država v letih vlade dr. Stojadinovića, dr. Korošca in dr. Spahe, je prinesel tudi med obrtnike nov polet. Kolikor več denarja so imeli ostali stanovi, toliko več zaslužka je prišlo tudi med obrtnike. Po zgledu delavskega zavarovanja namerava vlada obdariti tudi obrtništvo. Zadnja kriza je obubožala obrtnike. Poslej jih je treba usposobiti, da bodo mogli vzdržati konkurenco z industrijo. Zato bo morala vlada dati za obrtnike na razpolago cenena dolgoročna posojila. Ko se bo zanje uveljavilo še zavarovanje za starost, onemgllost in smrt, bodo obrtniki lahko rekli, da se niso prevarala z vlado, če so ji poverili svoj glas ob volitvah.

p Volivno gibanje v moravški dolini je v polnem razmahu. Može in fantje se pridno udeležujejo sestankov, ki so se vršili že po vseh večjih vaseh širom po moravški dolini. Nasprotniki nimajo takih sestankov, ter bi jim tudi nič ne koristili. Na zmago pri volitvah pri nas ne morejo računati, zakaj vsa moravška dolina je odločno na strani slovenskega voditelja dr. Korošca. To se je pokazalo ono nedeljo na volivnega zborovanju v nabit polni dvorani Ljudskega doma. Do tisoč zavednih volivcev je burno pozdravljalo kandidata Streina ter ga tako rekoč že izvolilo za svojega poslanca.

p Maček kandidat predseduje zboru JRZ. Na listi JRZ v Visokem v Bosni kandidira med drugimi pristaši dr. Spaha tudi bivši minister dr. Behmen. Ta je dne 2. decembra t. l. priredil veliko zborovanje v vasi Goduša pri Visokem, kjer se je zbralo nad 2000 ljudi. To veliko okrajno zborovanje pa je začel in vodil Ibrahim Zedro, ki je namestnik na Mačkovi listi. Zakaj je to storil, je povedal na shodu. Dejal je, da je to storil zaradi tega, ker hoče javno pokazati, da s Spahom stoji v vrstah JRZ, obenem pa je

hotel s tem pred javnostjo povedati, da noče imeti nobenega opravka več s HSS in z dr. Mačkom.

p Zdaj je zlezal v sračje gnezdo še en — Jud. Iz rdeče »Delavske politike« izvemo, da je v Sarajevu socialistični kandidat na Mačkovi listi kot namestnik sodrug Gaon Izrael, trgovski potnik. Če Izrael ne bo pomagal s drugom, jim nihče ne bo! V lepo družbo so prišli nekateri naši, včeraj še pametni ljudje.

p Sin pokojnega Radiča ima svoje misli. Pred kratkim se je mudil v Trebarjevem sinu pokojnega Stepana Radiča, Vladimir Radič, ter je s svojo ženo Marijo in sinom Stepanom položil venec na spomenik bratov Radičev. Pri tej priliki se je Vladimir Radič sestel tudi s tamkajšnjimi kmeti ter z njimi govoril o političnem položaju. Tukajšnji krogi zatrjujejo, da bo Vladimir Radič v prihodnji številki svojega lista »Narodni val« dal navodilo svojim pristašem glede zadržanja pri decembrskih volitvah. Kakor znano, Vladimir Radič ne odobrava politike sedanjega vodstva tako imenovanega hrvaškega narodnega gibanja, ki ga vodi dr. Maček.

p Tudi podkupovanje jim ne bo pomagalo do zmage. Od raznih strani Slovenije prihajajo poročila, da kakor gliste po dežju lezejo na beli dan razni politični tihotapci ter krošnjariji, ki na tistem obdelujejo volivce ter jim ponujajo po kovaču za glas, ki bi ga dali Mačku. Poleg teh hrvaških krošnjarijev je tudi drugih potepuhov vedno več v našem podeželju. S takimi metodami, ki precej diše po podtalni marksistični agitaciji, kakršna se je morda kdaj obnesla na Hrvaškem, pri zavednih Slovincih ti tuji priganjači ne bodo nič dosegli. Vsak naš človek se zaveda, da mu tisti kovač, najsi še tako prav pride, ne more prinesiti nobene koristi, ker bi zaradi tistega kovača pomagal na konja ljudem, ki bi mu potem tisočake jemali iz žepa. Sploh pa nastaja vprašanje, kdo ima toliko denarja na razpolago, da kar za vsak glas lahko da po kovaču. Kje je tista velika kasa, ki razpolaga s tolikim denarjem? Odkod se je vzela ta denar, ki naj kupuje slovenske duše, da bi glasovale zoper svoje ljudi in zoper svoje slovenske koristi za tuje ljudi?

Dve milijardi sedemsto milijonov dinarjev kmečkih dolgov je jugoslovanskemu kmetu izbrisala vlada dr. Stojadinoviča in dr. Korošca.

Dva milijona tristo tisoč dinarjev političnih glob je moral plačati samo slovenski kmet in delavec pod vlado JNSarjev, današnjih socialističnih in Mačkovih zaveznikov ter voditeljev združene opozicije v Sloveniji. Kaznovan je bil s temi globami v času najhujše stiske, ko ni imel niti za kruh in za sol. Kaznovan je bil zato, ker ni hotel poljubiti JNSarskega biča.

Slovenski kmet, koga boš torej 11. decembra volil?

in tuje koristi? Slovenski volivci niso na prodaj in bodo te politične krošnjare ter popelne pognali nazaj, odkoder so prišli! Tako veleva slovenska čast in zvestoba!

p **Povej mi, s kom se družiš, in povedal bom, kdo si.** Članstvo podružnice JSZ v Slovenski Bistrici je sklenilo, da svojim dosedanjim voditeljem obrne hrbet in korporativno pristopi v ZZD. Podružnica JSZ v Slovenski Bistrici se je zato obrnila na centralo ZZD ter je v nedeljo, dne 27. novembra že bil ustanovni članski sestanek podružnice ZZD v Slovenski Bistrici, na katerega je centrala ZZD poslala svojega zastopnika strokovnega tajnika gospoda Luzarja. Na sestanku so bivši člani JSZ izjavili, da so sedaj spoznali pravo lice voditeljev JSZ in takoj, ko so zvedeli, da kandidira predsednik mariborskega okrožja JSZ g. Kores na listi dr. Mačka skupaj z bivšim komunističnim poslancem Čamžekom in bivšim socialističnim poslancem Petejanom, potrgali znake JSZ ter sklenili korporativno prestopiti v ZZD, ker se smatrajo za člane slovenske narodne skupnosti in obenem za zavedne krščanske delavce, za katere niso merodajna navo-

dila mednarodnega marksizma, temveč načela katoliške Cerkve. Vsi bivši člani JSZ so takoj izpolnili pristopnice in izvolili pripravljali krajevni odbor Zveze združenih delavcev.

p Ta prav'ga so si zbrali. Na posredovanje ministra dr. Kreka je prosvetni minister odobril podporo po 7000 din za popravilo šolskih postopij v Cerkljah, Selcah, Trzšću in Stopicah v krškem okraju.

p Tudi trgovci pojdejo z JRZ. 5. decembra so imeli ljubljanski trgovci, obrtniki in industriji, med katerimi jih je bilo nekaj tudi iz okolice, veličastno volivno manifestacijo v Trgovskem domu. Dvorana Trgovskega doma je bila nabito polna. Ko je prišel glavni govornik, naš voditelj dr. Anton Korošec v spremstvu bana dr. Natlačena in župana dr. Adlešiča, namestnika na kandidatni listi dr. Vladimirja Golje in namestnika Karla Kavke, so že na ulici zbrani trgovci pa tudi mladina priredili viharne ovacije ministru dr. Korošču. Na stopnišču so ga pozdravile žene iz trgovskih krogov, oblečene v narodne noše ter mu izročile s prijaznim pozdravom krasen šopek cvetja. Minister dr. Korošec je skoraj v enournem govoru obrazložil tako zunanjo kot tudi notranjo politiko in je zagotovil ter z dokazi prepričal vse občinstvo, da je to vlada kruha in vlada svobode, zlasti pa vlada miru. Pred odhodom je dr. Korošec zagotovil, da bo zmaga JRZ tako prepričevalna, da bo presenetila slehernega nasprotnika.

p Tako Čehi, kako pa naša gobezdala? Ob priliki jugoslovanskega državnega praznika piše češki časopis »Našinec« tole: »Jugoslavija je bila prva država iz vrste Male zveze, ki je našla pravo pot v zunanji politični usmeritvi. Je to pot male države med dvema močnima sosedoma. Treba se je z njima sporazumeti, kar je dokazala Jugoslavija. Nima na sreča veliko tujejezičnih manjšin, ki so državi samo breme. V odnosu do nas se Jugoslavija ni spremenila. Dogovor z Jugoslavijo v Mali zvezi, ki jo veže v primeru, da katero izmed teh treh držav napade Madžarska, je dal Jugoslaviji priliko dvakrat obnem z Romunijo uspešno nastopiti v Budimpešti. Ko pa se pri nas uredi razmere, se bodo — tako upamo — tudi naši gospodarski

Dr. Emil Hacha — novi predsednik češkoslovaške države.

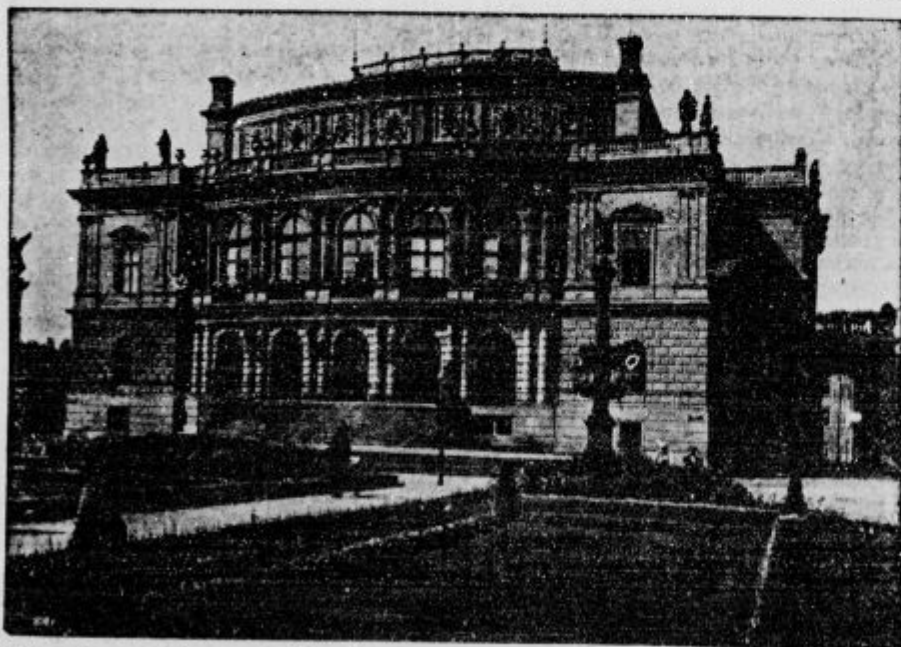
stiki z Jugoslavijo samo že poglobili. — Kaj pravijo na to tisti slovenski mladiči, ki so še nedavno s češko zastavico na prsih vsakomur, kdor jih je hotel poslušati, zatrjevali, da je dr. Stojadinovičeva vlada pustila Čeha na cedilu?

d Pri zaprije ali pa pri močnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravnih »Franz-Josef« vode.

p Bivši poslanec Benko za dr. Stojadinovičev list. V listu »Murska Krajina« se dosedanji poslanec Josip Benko poslavlja od svojih prekmurskih volivcev ter naglašja, da ni mogel kandidirati, ker je preveč preobremenjen z drugim delom. Zahvaljuje se vsem, ki so mu svoj čas dali zaupanje ter konča: »Priznati pa moram, da je bilo delo vlade g. dr. Stojadinoviča v zadnjih treh letih tako v notranjem kakor v zunanem pogledu zelo uspešno. Zato si štejem v dolžnost svetovati vam, dragi volivci, da oddaste svoje glasove ob sedanjih volitvah za kandidatno listo JRZ.«

NESREČE

n V cunje zavito človeško okostje. Pred nekaj dnevi je šel posestnik Jožef Robič s Slemenca pri Sv. Križu nad Mariborom skozi svoj gozd. Kakih 150 m od svoje hiše in 30 m vstran od občinske poti je naletel v gozdu na strahotno najdbo. Na tleh je ležal v cunje zavito človeško skelet, 20 m vstran pa človeška lobanja, ki se je od okostja odtrgala, ter se zatrkjala po strmini. Obvestil je o tem takoj orožnike. Skrajza so ogibali, da so morda naleteli na žrtva tihotapske strasti, ki se je obstreljena od graničarjev zavlekla v gozd, potem pa so našli v žeku sukniča okostnjaka preperete listine, na katerih se je vendarle dalo štitati ime Franc Kramberger. Na podlagi tega so ugotovili, da je mrtvec res Franc Kramberger, 79 letni prevzičkar iz Ruš, ki so je klatil okrog ter se preživljal z beračenjem. Truplo je moralo že dolgo ležati v gozdu. Pokojnik je bil včasih bogat posestnik, pa je

Praški parlament, kjer so pretekli teden izvolili novega predsednika republike v osebi sodnika dr. Emila Hacha.

vse svoje premoženje zapravljal s pijančevanjem.

n Brzovlak ga je razmesaril. Oni večer se je vračal 26 letni samski rudniški kovač v Trbovljah Blatnik Stanko po 21 iz službe. Prišel je pri elektrarni do proge. V tistem hipu pa je privozil tovorni vlak z Zidanega mosta, kateremu se je umaknil na prvi tir. V hrupu tovrnega vlaka ni slišal prihajajočega brzovlaka iz Ljubljane, ki ga je podrl in popolnoma razmesaril.

n Človeka je zadel, ko je srake streljal. Vladimir Gjorgjevič iz Belega Potoka pri Knjaževcu je klal prašiča. Ko je delo dokončal, je vrgel vse odpadke na gnojišče. Kmalu so se tam začele zbirati srake in raznašati odpadke. Vladimir je vzel puško in hotel srake pregnati. Trenutek prej, preden je ustrelil proti gnojišču, pa se je zraven izza vogala pokazal njegov sosed. Toda puška je že počila in sosed se je zadet v sence zgrudil mrtev na tla.

n Električna žica se je utrgala. V petek 2. decembra zvečer se je na Spodnjem Brniku zgodila huda nesreča, ki jo je povzročila električna žica, ki se je utrgala od voda in ležala preko ceste. Posesnik Janez Omers iz Zgoranjega Brnika, ki vsak dan vozi mleko iz tamkašnje mlekarne v Ljubljano, se je proti

večeru z vozom, v katerega je bilo vpreženih par konj, vračal domov. Sredi vasi na Spodnjem Brniku pa je čez cesto ležala električna žica elektrarne Čimžar iz Cerkelj. Voznik seveda v mraku žice ni opazil in konja sta stopila na njo. Oba je na mestu ubilo. Voznik se je prestrašil, ko je videl, da sta konja omahnila po tleh, je skočil k njima in pri tem tudi sam prišel v stik z žico. Tudi njega je tok močno pretresel.

n Strašen umor. Tržič in okolica je pod vtisom strašnega umora, ki je bil izvršen že v noči od onega torka na sredo, odkrit pa v večernih urah pred narodnim praznikom. V Dobrinovi hiši za Virjem je stanoval v mali sobici že nekaj let tovarniški delavec pri »Peko« Ribič Sikst. Ima sicer v Tržiču ženo in dva sinova, a mnogo let je že živel zase. Rad je bil vedno lepo oblečen, imel je precej zlatnine in srebrnine, kar je tudi večkrat razkazoval raznim mladim prijateljem, katere je vodil v svoje stanovanje in jih je večkrat tudi prenočeval. Najbrž je tudi v usodni noči koga prenočeval, ki mu je povabilo poplačal z roparskim umorom. Ono sredo pokojni ni prišel v tovarno, pa tudi ne na hrano v Joškovo gostilno. V večernih urah se je Joškovim zdelo vse to že preveč sumljivo in so šli gledat v stanovanjsko sobico, ki ni bila zaklenjena.

Sam se je sodil

Prijazna vasica Savlje pri Ježici je bila ono nedeljo prizorišče strašne žalostne dveh mladih ljudi.

Pri posestniku Čerinu sta bila v službi rejenka Marija Jerala, kateri je bil postavljen varuh posestnik Izidor Florjančič iz Poljan pri St. Vidu, in 25 letni hlapec Leopold Klavžar, doma iz Meršnjih sel pri Brežicah. Oba sta bila prav marljiva delavca ter sta pridno delala na posestvu. Ko je dekle odrastlo otroškimi letom, se je razvilo v brhko mladenko in tako se je zgodilo, da se je Klavžarju vnelo srce. Tudi dekle se je za domačega hlapca ogrelo. To pa domačim, ki so najbrž imeli za Marijo drugo partijo, ni bilo všeč. Gospodinja Marijana Čerinova, ki je bila tudi Marijina teta, je s skrbjo opazila, kako se družita mlada človeka in zaslutila je, da ne bo nič dobrega iz te zveze za Marijo. Prigovarjala je Mariji, naj Klavžarja pusti, ta pa se je spočetka temu upirala, končno se je pa le vdala in pustila

razmerje s hlapcem. Ko je Marija odpovedala ljubezen Klavžarju, je gospodinja hlapcu odpovedala službo. Klavžar se je udingal pri sosedu, je pa še vedno lazil za Marijo. Marija pa je ostala odločna ter je odklanjala tudi vnaprej sleherni zvezo z Leopoldom. Nihče ni mislil, kakšne načrte pripravlja Klavžar, zlasti, ker si je pred tednom dni naročil novo obleko.

Ono nedeljo zvečer okoli 7 je šel Klavžar skrivaj na Čerinovo dvorišče ter v temi čakal na Marijo, ki je morala iti v hlev molziti krave.

Naše delavstvo hoče biti slovensko in katoliško!

»Domoljub« se je spovoril med Jug. strok. zvezo in Zvezo združenih delavcev kolikor močogoče ogibal, zakaj tudi v Jug. strokovni zvezi so še vedno člani, ki pošteno krščansko živijo. Zdaj pa, ko je po krivdi vodilnih osebnosti pristavila tudi Jug. strok. zveza svoj piskrček v sračje gnezdo, kjer čepi poleg proletarca tudi »buržuj«, moramo povedati, da za slovenskega in krščanskega človeka v Jug. strok. zvezi ni več mesta. To spoznavajo ne samo posamezni člani, temveč tudi cele skupine, ki trumoma prestopajo v Zvezo združenih delavcev.

V tem pogledu je zanimiva izjava, ki jo je podal strokovni tajnik Peter Rozman iz Slivnice pri Mariboru, kjer čitamo tudi sledeče:

Strokovna organizacija in vse delavstvo mora zaradi ustvarjanja svojega lastnega blagostanja obvezno sodelovati in pomagati odločujočim narodnim in državnim činiteljem. Naš delavski stan je enakovreden člen slovenskega naroda in njegove skupnosti. Delavstvo se ne sme pustiti izrabljati od raznih opozicij, ki jih skuša kdo slučajno ustvariti. Čas je že, da zlasti slovensko delavstvo spregleda in pride do poznanja, da je njegovo mesto vedno

Zahvala.

Podpisani Štrukelj Ivan, posestnik, Laporje št. 7, občina Vel. Lašče, se iskreno zahvaljujem

upravi »Domoljuba« za izplačani znesek Din 1000—

(en tisoč), ki mi jih je nakazala kot svojemu dolgoletnemu zvestemu naročniku ob priliki strašnega požara dne 7. novembra t. l., ki mi je uničil hišo in gospodarska poslopja.

Naj ne bo slovenske kmečke hiše brez tega vsestransko tako koristnega časopisa! Upravi »Domoljuba« pa »Bog plačaja!»

V Laporjah, 2. decembra 1938.

Štrukelj Ivan,

Ko je Marija stopila na večni prag, je Klavžar skočil naglo h dekletu, hitro nastavil njej na levo sence samokres ter ga sprožil. Nato je izginil v temo. Čerinovi so slišali strel, pritekli na dvorišče ter našli Marijo krvavečo ležati na tleh. Prenesli so jo v sobo, nato telefonirali po reševalce v Ljubljano, ki so takoj prihitali in z avtom prepeljali nesrečno Marijo v bolnišnico. Tam so zdravniki Marijo takoj operirali ter napravili transfuzijo krvi, toda vse je bilo zaman. Tri ure po prevozu je dekle umrlo.

O umoru so zvedeli seveda tudi orožniki, ki so takoj osumili Klavžarja ter ga iskali po vsej vasi in okolici. Čakali so tudi nanj pri krojaču, ker je Klavžar poprej rekel, da bo tisto nedeljo zvečer vzel obleko. Toda vse iskanje je bilo zaman, zakaj Klavžar se je medtem sodil že sam. Zjutraj ob pol 8 so ga našli mrtvega ležati za Vidmarjevo tovarno. Ustrelil se je v desno sence z istim revolverjem.

Zahvala.

Podpisani Alojzij Štrukelj, posestnik, Laporje št. 8 občina Vel. Lašče, se najlepše zahvaljujem

upravi »Domoljuba« za izplačanih 1000.— Din

ki mi jih je blagovolila izplačati kot pogorelcu. Dne 7. novembra t. l. mi je namreč pogorela hiša z gospodarskimi poslopji vred.

Ostal bom še nadalje zvest naročnik »Domoljuba«, katerega tudi drugim prav toplo priporočam.

Laporje, dne 2. decembra 1938.

Štrukelj Alojzij.

le tam, kjer je večina zdravega slovenskega naroda, zlasti kmečkega, iz katerega izhaja. Neuspehi stalne opozicije vsa desetletja sem, morajo vendar že izmodriti vse tiste, ki si jih je delavstvo postavilo, ali ki so se največkrat vsilili delavstvu na vodstvo strokovnih gibanj. Vendar so vodilni ljudje iz pokreta ISZ tudi za sedanje državnozbornske volitve 11. decembra šli hote in zavestno v nesmiselno opozicijo in se združili tam z vsemi sovražniki našega naroda, rajši kakor da bi šli z narodom, katerega nesporni voditelj je minister dr. Anton Korošec.

Iz tega razlogov je postal moj položaj pri JSZ nemogoč in zaradi tega tudi ne morem v tem pokretu več sodelovati. Kakor jaz, tako stoji tudi večina delavstva iz vrst JSZ tukaj na Štajerskem na tem stališču in z menoj soglaša. To potrjujejo dopisi, ki jih sprejemam od vseh strani.

Dragi tovariši! Sledite svojemu krščanskemu in slovenskemu prepričanju in izstopite iz organizacije, ki Vas trga iz naročja našega slovenskega naroda!

Naročajte Slovenski dom!

RAZGLED PO SVETU

ČEŠKOSLOVAŠKA

s V Pragi so izvolili novega predsednika republike v osebi sodnika dr. Emila Hache, ki nikdar ni bil politik, ampak pravni znanstvenik. Takšnega uravnovešeneča, iznad političnih strasti in spletkarij stoječega moža, ki je vkoreninjen v svoji lastni domovini, nova država potrebuje za svojo obnovo. Izbera vsa Evropa pozdravlja. Imenovana je bila tudi nova vlada, ki ji predseduje Rud. Beran. V vladi ni nobenega Benešovega človeka več. Češki narod noče ničesar več slišati o možeh Beneševga okolja. Češko-slovaška vlada je odslej sestavljena prav za prav iz 4 vlad: ena je osrednja vsedržavna, ostale tri pa so deželne samoupravne in sicer ena za Češko-Moravsko druga za Slovaško, tretja za Karpatsko Ukrafjino. Nova država bo mogla začeti z rednim življenjem, kajti sedaj vse kaže, da je tudi madžarsko-poljski naval na Karpatsko Ukrafjino odnehal in je bodočnost te deželice izven nevarnost.

s Na pravi poti. Novi predsednik osrednje češkoslovaške vlade dr. Beran je imel te dni po radiu govor, ki ga je zaključil s sledečimi za novo Češkoslovaško značilnimi stavki: Naše življenje in delo za narod bo preveval krščanski duh in izročilo svetega Vaclava. Mi ne bomo slepo posnemali tujine, temveč bomo svoje sile črpali v svoji domačiji ter bomo preprečili vsak poskus, ki bi hotel oslabiti naše sile, ki so strnjene v stranki narodnega edinstva. Le edina ta politična aktivnost je koristna za državo, ker prihaja iz zavesti naroda. Vse ostalo je nepotrebno ter je treba odstraniti. Naš narod, ki se je izuril v tisočletnih izkustvih in borbah, bo dokazal tudi sedaj, da ni ničesar na svetu, kar bi ga moglo razdvajati. Dokazal bo, da želi živeti svoje lastno življenje, da želi pokazati svojo voljo, svoje delo in da bo šel polu vere in zaupa-

Cornelij Codreanu, voditelj romunske »Železne garde«, ki je bil ubit na prevozu iz jetnišnice Rim-sik Sarat v Ilavo, ko je skušal ob naročenem napadu pobegniti. Z njim vred je bilo ustreljenih še 13 njegovih pristašev

nja v boljšo bodočnost odločno na to delo. — Kaj pravi na vse to naše »zračje gnezdo«?

s Nova vlada. Nova osrednja češkoslovaška vlada je bila sestavljena takole: predsednik vlade Rudolf Beran, podpredsednik vlade in minister za Slovaško Karel Sidor, zunanji minister Chvalkovski, minister za narodno obrambo general Sirovy, finančni minister dr. Kalfus, minister brez listnice Havelka. V češko-moravski vladi so: Predsednik in notranji minister Fischer, prosvetni minister Kapras, pravosodni minister Jaroslav Krejčí, gradbeni minister Dominik Cipera, minister za narodno zdravje Klumtar, trgovinski minister Sadee. V slovaški vladi so: Predsednik in notranji minister msgr. Tiso, pravosodni minister Miloš Vanko, prometni minister Durčanski, minister za industrijo Pavel Teplanski, prosvetni minister Matuš Čermak. V karpatsko-ukrajinski vladi sta: Predsednik vlade in prosvetni minister ter minister za kmetijstvo msgr. Vološin, ostala ministrstva pa je prevzel Reval. Politični krogi naloge bodoče vlade označujejo takole: Sodelovanje z Nemčijo gospodarski sporazum z Nemčijo, prometni sporazum z Nemčijo, sprememba državnega proračuna zaradi uvedbe čim večjega varčevanja, izvedba velikih javnih del zaradi zaposlitve brezposelnih in zgraditve prepotrebni cest, izvedba javnih del v sporazumu z nemškimi prometnimi potrebami, postavitvev skrajno trdne vlade in oblasti, ki bodo imponirale na znotraj in zunaj.

s O novem razmerju med Nemci in Čehi razpravlja češko kmetosko glasilo »Venkov« in pravi, da je bilo prejšnje razmerje med Nemčijo in Češkoslovaško nekako naslednje: Uradno smo bili za pravilne in dobre sosedne odnošaje z Nemčijo, toda v nasprotnem smislu, ker je veljala Hitlerjeva Nemčija kot nasprotnik. Samo tako si je mogoče razložiti, da se je v državi s tri in pol milijona zavedne in gospodarsko močne nemške manjšine vodila drugačna politika, kakor pa bi se morala. Komunizem je bil dovoljen, v čisto nemškem mestu, kakor je bil Cheb (Eger) pa so bile vse manifestacije Nemcev prepovedane. Demokracija se je razlagla tako, kakor da bi bilo priznaje nemškega svetovnega nazora greh proti demokraciji. Novo razmerje do Nemčije mora nujno pomeniti nove odnošaje do narodnega socializma. Skozi leta smo navdušeno podpirali demokratične režime, čeprav so nas ti dostikrat zelo razočarali. Bodimo sedaj vsaj toliko trezni, da bomo priznavali resnično moč nedemokratičnih režimov.

RUMUNIJA

s Ubit, ko je hotel ubežati. Policija v romunski Bukarešti je izdala uradno poročilo, da je bil voditelj razpuščene »Železne garde« Codreanu ubit. Hotel je namreč pobegniti iz ječe, pa so ga pri poskusu straže pozvale, naj stoji. Codreanu se na pozive straže ni oziral, nakar je morala straža po predpisih streljati. Pri prvem strelu je Codreanu padel. Bil je takoj mrtev. Vest o žalostni usodi nekdanjega voditelja »Železne garde« se je z bliskovito naglico raznesla po prestolnici in izzvala javna razmotrivanja na ulicah. Ponekod

V Gornji Rečici nad Laškim so v pretečenih dneh dokončali zidarska dela pri novi cerkvi sv. Antona. Cerkev je 18 m dolga, 11 m široka in 9 m visoka. Zvonik ima do krita 26 m višine.

je morala posredovati prometna policija, da je vzpostavila zopet red. Codreanu je imel v najvišjih krogih mnogo privrženecv in vsi sočuvstvujejo z njegovo usodo. Preiskava bo dognala, kakaj je hotel Codreanu pobegniti in če njegov poskus bega ni v zvezi z atentati, ki so se zadnje dni pripetili na več krajih Romunije, in ki so pričali, da se je nasilno gibanje pod nekim novim tajnim vodstvom zopet zelo razpaslo. Policijske oblasti so te dni že razkrinkale obstoj tajne organizacije, ki se je imenovala »Bataljoni smrti«. Pri pregledu listin o članstvu te ustanove je policija ugotovila, da so ji pripadali po veliki večini člani razpuščene »Železne garde«. Preiskava utegne zavzeti širok obseg, ker hoče vlada na vsak način ugotoviti, če je bilo delovanje »Bataljonov smrti« omejeno samo na Romunijo in če morada ta ustanova ni imela poslovnih zvez z inozemstvom. Codreanova smrt bo imela velike notranje politične posledice, ker ima vlada trdno voljo, da potlači nekdanjo »Železno gardo« v vseh njenih odtenkih.

KITAJSKA

s Slabega zaveznika so si zbrali. Po poročilih iz Čunkinga se je kitajsko armadno poveljstvo dokončno odločilo, da se povsem priključi sovjetski Rusiji. Zaradi tega so se pričele graditi v severnovzhodni Kini blizu sovjetsko-ruske meje v zunanji Mongoliji nove postojanke. Poleg tega nameravajo prepeljati veliko število kitajskih beguncev v Sinkiang, ki je pod vplivom sovjetske Rusije in ki je le redko naseljen. Maršal Čankajšek se trenutno nahaja v srednjem Hunanu, kjer poveljuje med Čengča in Jočauom napadajočim preurejenim kitajskim divizijam. Čankajšek upa, da bo lahko do spomladi zdržal v Hunanu in bo medtem zgradil nove obrambne črte na severovzhodu, od koder bo nudil lahko uspešen odpor Japoncem.

NEMČIJA

s Hoče kolonije, od katerih bo imela korist. Nemško časopisje piše, da se je južnoafriški vojni minister Pirow v teku svojih raz-

V novi manufakturi Pred Šenkavžem

vse vrste zimsko blago — dobro,
poceni in za vsak okus.

Jeločnik & Simončič
Ljubljana - Pred Škofijo št. 13

govorov z nemškim državnim kanclerjem Hitlerjem večkrat dolaknil opetovano imenovane načrta, da bi Nemčija pod gotovimi pogoji dobila eno ali več afriških področij, ki so selavljena iz pokrajin Kameruna, Toga, francoskega Konga, Angole in prejšnjih nemških kolonij v Južni Afriki. Hitler ni bil nač kaj navdušen s takšno rešitvijo kolonialnega vprašanja, dokler bogatejše in podnebno znosnejše pokrajine prejšnje nemške vzhodne Afrike izkoriščajo druge velesile. Praktičnega uspeha torej pri teh razgovorih ni bilo. Nemčija prej ko slej vztraja na stari zahtevi, da se ji priznajo vse predvojne kolonije, čeprav so dobro poučeni krogi prepričani, da je po priznanju možna zamenjava posameznih področij, oziroma odškodnina, če se Nemčija odreče nekaterih prejšnjih nemških področij.

FRANCIJA

s Nekaj o socialdemokratu Leonu Blumu. Voditelj razbite francoske ljudske fronte Leon Blum se je rodil v Bolgariji in je Jud nemškega porekla. Prejšnje njegovo ime je bilo Karfunkelstein. Tako ugotavlja francosko časopisje, ki navaja v dokaz za te trditve pisane bolgarskega dnevnika »Zora«. Ta je Bluma pozdravil kot »sina Bolgarije, ki gotovo ne bo na svojo domovino pozabil«. To je bilo leta 1935, ko je bil Blum izvoljen za predsednika francoske socialistične stranke. — Vsem redovnikom in redovnicam je treba vzeti francosko državljanstvo in jih izgnati iz Francije, piše v eni zadnjih številčk »Populaire«, uradno glasilo francoskih socialistov, ki »uradno« ne v Franciji, ne pri nas niso proti veri, kakor trdijo njihovi voditelji.

POLJSKA

s Nepričakovano so izdali poljsko uradno poročilo o uspehu pogajanj, ki so se vodila med Poljsko in sovjetsko Rusijo. Nenapadalni dogovor med obema državama ostane v veljavi do 1. junija 1945. Trgovinski odnošaji med obema državama se bodo povečali, vsa sporna vprašanja pa se bodo uredila. Pravijo, da je poljsko-rusko zблиžanje odgovor na nemško namero ustanovitve samostojne ukrajinske države.

DROBNE NOVICE

Ubili so rektorja vseučilišča v romunskem Kluju.

Velika francoska stavka, pri kateri naj bi štrajkalo pet milijonov delavcev, se je popolnoma ponesrečila.

Nacionalistično letalstvo je uničilo plinaro v španski Barceloni.

V stanovanju bivšega predsednika pokarpatske vlade so našli 600.000 madžarskih pengov. Brody je obdolžen veleizdaje.

Japonci so končali vse priprave za nov napad od Hankova v notranjost Kitajske.

70 hiš so raztretili angleški vojaki v palestinski vasi El Lehma.

V madžarski parlament so sprejeli 16 poslancev iz pokrajin, ki so prišle zdaj pod Madžarsko.

Lepe članke je prineslo italijansko časopisje ob 20 letnici Jugoslavije.

1000 judovskih otrok iz Nemčije bodo vzeli angleški Judje v oskrbo.

PREKLIC.

Podpisani Janex Kotar, celozemljak v Pretržju, s tem preklicujem, da bi bil predstavnik na Mačkovi listi v občini Sv. Križ pri Litiji, ker sem bil prišel na to listo proti mojemu prepričanju.

Volvicem priporočam dr. Korošca!

Sv. Križ pri Litiji, 2. dec. 1938.

Kotar Janex, l. r.

Minister dr. Krek o invalidski uredbi

Na shodu v Št. Janžu in Krmelju zadnje nedelje, je minister dr. Krek obširno govoril tudi o novi uredbi z zakonito močjo, ki jo je ministrstvo prejšnji teden podpisalo. Nova uredba daje širokim krogom vojnih ponesrečencev, njihovim vdovam in sirotam, pravice do javne pomoči in podpore. Uredba je v tem oziru dobesedno mogla sprejeti in uzakoniti tozadevne želje in resolucije invalidskih organizacij.

Res zahteva nova uredba ogromne nove izdatke iz državne blagajne, toda te žrtve za najnesrečnežse in najbednejše vojne ponesrečence in njihove svojce so dolžnost vseh narodov Jugoslavije. Do letos željam invalidov sedanja vlada ni mogla v celoti ugoditi, je pa takoj v začetku izboljšala dosedanj invalidski zakon. Sedaj pa je to vprašanje — upamo — ugodno rešeno v popolno zadovoljnost.

Naši nasprotniki skušajo omalovaževati to veliko delo vlade s tem, da ga imenujejo volivno darilo, čeprav dobro vedo, da je bilo o tem zakonu govora ponovno v parlamentu že spomladi, in da je posebna komisija delala to uredbo od lanske jeseni. Ko je bila uredba v komisiji izdelana in vladi predložena, jo je vlada odobrila in sprejela.

V Službenih novinah z dne 3. decembra je objavljena uredba kraljevske vlade o vojnih invalidih in ostalih vojnih žrtvah. S tem je ta uredba dobila obvezno moč. Istočasno je prenehal veljati invalidski zakon od 4. julija 1929. leta z vsemi spremembami in dopolnilnimi uredbami in pravilniki, ki so bili izdani v smislu njegovih določil, kakor tudi obstoječi zakon o nadzoru nad invalidskimi združenji z vsemi spremembami in dopolnili, v kolikor se nanaša na invalidsko združenje, ki ga določa gornja uredba.

Kaj hoče Japonska od Kitajske

Po pisanju japonskega lista »Kokomin Simbun« je japonska vlada izdelala v sedmih točkah svoj načrt za politiko na Kitajskem:

1. Vse pogodbe in sporazumi političnega značaja, vstevši tudi pakt 9 sil, se morajo odpovedati ali pa spremeniti.
2. Vse ustanove, splošne koristi mora Kitajska voditi neodvisno, ter mora nadzorovati tudi svojo zunanjo trgovino.
3. Tuje velesile morajo priznati japonsko prvenstvo v kitajski obrambi, kakor tudi v politični in gospodarski upravi.
4. Gospodarska delavnost prebivalstva Kitajske, kakor tudi pripadnost drugih narodnosti, mora biti omejena v okviru kitajske samostojnosti.
5. Sodelovanje Japonske in Kitajske pri narodni obrambi ter politični in gospodarski upravi mora biti mnogo širše, kakor sodelovanje tujih držav.
6. Druge velesile se ne smejo vmešavati v razvoj kitajskega gospodarstva, zlasti pa v tistih podjetjih, ki so potrebna za obrambo vzhodne Azije. Ne smejo vstopiti tudi ne v uprave industrijskih podjetij, katerih delo je namenjeno vojaškim potrebam, kakor so n. pr. železnice, pristanišča, pomorski promet, letalska in vojna industrija.
7. Japonska bo podpirala in vodila kitajsko gospodarsko delavnost zaradi skupe obrambe vzhodne Azije.

Sloni v moderni vojski

Oddelek težkih oklopnih voz se je moral pri prehodu čez reko v okolici Hamburga poslužiti izrednega sredstva, da je svoj voz spravil na trdnjša tla. Iz živalskega vrta so pripeljali krotkega slona, pa tudi ta je imel dosti dela, da je voz rešil mokrega objema. Kakor kaže naša slika, je v mehkem svetu padel na kolena, s svojimi 70 centi pa je le zadovoljivo rešil svojo nalogo.

PO DOMOVINI

Bistrica je podivjala

Ob Bistrici pelje iz Tržiča do Puterhofa, in še naprej do Medvod sredi gozdov barona dr. Borna, lepa cesta, večkrat tesno stisnjena med skaine stene in Bistrico. Zgradil jo je oče sedanjega gospodarja v Puterhofu l. 1895. To cesto je razdivjana in narasla Bistrica od Slapa pri Tržiču pa do žage v Puterhofu na šestih daljših odsekih popolnoma razdrila in odnesla, z visokimi škarpami iz lesa in cementa vred, ter spremenila v svojo strugo. Na več drugih krajih pa je cesto v manjšem obsegu načela. Odnesele je več mostov in razkopal ali s peskom zasula tisto malo njiv in travnikov, kar jih imajo ljudje ob njenih tesnih bregovih. Najhujše razdejanje pa je povzročila v Puterhofu. Odnesele je glavni jez pri graščini, podrla veliko župo za les in jo odnesla z vso zalogo vred, vdrla v ostala skladišča in veliko žago ter vse na debelo zasula s peskom. Potem je udarila za žago preko njiv, odnesla glavni most in okoli 100 m ceste, ki je bila zavarovana z močno cementno škarko. Obratovanje na žagi je nemogoče za več tednov, če bo tudi ugodno vreme brez snega, da bo mogoče brž odstranjevati naplavine.

Vsak tovorni promet na cesti od Slapa do Puterhofa je nemogoč, tudi na Kolce mimo Uka se ne da priti. Peš se pride, toda na razdrtih mestih le s težavo in nevarnostjo. Ker je ta cesta edina prometna zveza Doline s Tržičem, je obstal več obrat in promet iz Bornovih in kmečkih gozdov in seveda je prenehal tudi ves zasluzek za voznike v Dolini in v Lomu, ki so vozili iz Bornovih gozdov. V Lomu je glavna cesta sicer nepoškodovana, ker so bili najhujši nalivi bolj na severni strani lomske doline. Razdrlo pa je gozdna pota pod Storžičem in preplavilo s peskom polja in travnike, posebno v Sp. Lomu. Največjo škodo ima pa gozdni obrat barona Borna. Poleg škode na žagi in na cesti mu je razdrila voda celo vrsto mostov in potov v gozdovih od Puterhofa naprej, tako da so morala tudi tam nehati vse gozdna dela. Njegova škoda gre v nekaj stotisoč dinarjev.

V petek, dne 25. t. m., si je škodo na dolinski cesti in Puterhofu ogledal banski svetnik in kandidat JRZ za naš okraj, Brodar, da bo zaradi popravila ceste posredoval na banski upravi.

Koga bomo volili v novomeškem okraju

(Dopis dolenskega kmeta.)

Dne 11. decembra bomo vsi volili listo JRZ in njenege, to je našega kandidata dr. Kulovec! Kdo pa je ta gospod? Ta gospod je sin naših dolenskih brd, doma iz Sušic pri Toplicah, je kmečki sin, bratje in sestre so kmetje in kmetice, zreden in izsolan v skromnih razmerah. On dobro ve, kje kmeta in delavca čevlji žuli, ve pa tudi prav tako kot kmet, kako kmetu in delavcu pomagati. On je mož idealist, njegov cilj je dobrobit in boljša bodočnost našega okraja in Slovenije sploh. Rekel sem, da on dobro ve, kje kmeta in reveža čevlji žuli. Ve pa tudi, če bi bila ostala prejšnja vlada, bi kmeta in delavca čevlji več ne žulili, ker bi morali že vsi kmetje in delavci hoditi bos!

Kdo je še dr. Kulovec? Vzor delavnosti in posebljena dobrot. Vse svoje dohodke razda med reveže in sorodnike, dobrodelnim ustanovam. Kolikim krajem, vsem in občinam je izposloval bogate podpore za ceste, kapnice in vodovode! In kdo presteje, kolikim je izposloval službe in kolikim preganjanjem in zapostavljenjem je pomagal v vsakem slučaju in v vsakem oziru. Tudi sam tega ne ve, ker svojih dobrih del ne zapisuje, ampak zapisuje jih Tisti, ki mu bo večni plačnik. Nikdar se ne sklicuje na zasluge in na čut hvalečnosti, temveč pomaga v najtežjih okoliščinah, potem se pa umakne v ozadje in pusti, da se drugi ponašajo s pavjim perjem.

Kdo je še dr. Kulovec? On je up kmetov in delavcev, a obenem strah korupcionistov in krivičnikov. Kdo je metal iz davčnih uradov v Novemestu na cesto tiste uradnike, ki so preveč davka izterjali od kmeta in drugih? Dr. Kulovec, ko je bil minister.

Mislím tudi, da dr. Kulovec ni brez upliva tudi pri sedanjí vladi. Tako bo tudi v bodoče.

Kdo je bil interniran? Dr. Kulovec je bil. Zakaj? Ker se je potegoval za svoje volivce in za slovenstvo, kar je veljalo pri prejšnjih vladah, v katerih sta bila tudi »Slovenca« Pucelj in Kramer, za zločin proti državi. Ali se bodo res še dobili politični otročaji in abecedarji, ki bo pucelkramarjevsko rdečo roko volil, ker sta se skrila za Mačkovo firmo in zlezla za enkrat pod hrvaško okrilje.

Kakšen pa je po postavi dr. Kulovec. Ni velike, je srednje postave. Pa je tako velik mož, da mu orjaški Pucelj in dolgi Kramer s vsemi Mačkovimi kandidati in priganjači v Sloveniji, pa če bi bili tudi drug vrh drugega, ne segajo niti do kolen. Nisem preveč rekel. Zato pa bo 11. decembra dr. Kulovec izvoljen z ogromno večino.

Krivi preroki

»Poslušajte, ljube duše, vse bo polno blagostanja, več ne bo na svetu suše, krivi prerok vam oznanja.

»Pipo boš nastavil v deblo ali jo zavrtil v steno, pa boš pil — ne bo te zeblo, še potil se boš pošteno.

Brez skrbi boš k mizi sedel s svojo Uršo ali z Lenko; tam boš kakor maček predel ali se mastil s pečenko.

Prost boš vseh doklad in davkov, ako zmaga sračja stranka; rešen truda in opravkov, sreča ti bo verna znanka.

Če boš volil komuniste, vse si bova razdelila; štel te bom med antikriste — hej, še bova svet motil!

In zabave smo si v svesti, za predpust je barva pestra. V zvezi bomo bratje zvesti, »Jeenes' bo naša sestra.

Nekdaj je glasove kradla; skupaj bomo zdaj lagali, da bo jutri vlada padla in ministri odbežali.

Kdor verjame, naj verjame, nam edino gre za jurje; drug program pa vrag naj vzame ali moč ledene burje.

Kaj nas brigajo obljube, saj ne bomo jih držali; za ljubezen in poljube brce bomo vračevali.

Obmolči govornik truden ter se brž zavije v suknjo. — Blíža se enajsti grudén, miške bodo zlezle v luknjo

Naše misli pred volitvami

(Dopis iz slovenjgraškega okraja.)

Kakor hitro so naši nasprotniki zleteli iz vlade ter tako izgubili oblast iz svojih rok, se vnovič začeli navijati svojo, že tisočkrat obrabljeno lajno o klerikalizmu in farovski hlapcih. To lajno pa posebno pridno vrtijo sedaj, ko se bližajo volitve narodnih poslancev, s strahu, da bi jo to pot dobili občutno po grbi, so svoj jeenesarski hrbet ovili s plaščem dr. Mačka. Za svojega kandidata za tukajšnji okraj so postavili slovenjgraškega trafikanta Alberta Puncerja.

Vsekakor se nam čudno zdi, da je g. Puncer sprejel kandidaturu ob strani jeenesarjev. Ali je tako kmalu pozabil na glasovite petmajske volitve, ko so mu ljudje, s katerimi se sedaj veže, pokradli ogromno število glasov! Takrat je namreč tudi kandidiral na listi dr. Mačka in volivci so mu v veliki večini oddali svoje glasove, ker jita pač ni prijal nasilni Jevtičev režim. Nazadnje pa mu je ostalo samo malenkostno število glasov. Saj se je sam župana neke občine izrazil, da so pri Mačkovih listi pisali samo »nulec.

Vendar jeenesarji ne bodo ušli svoji, že davno zasluženi kazni! Če so tisti ljudje, ki se sedaj v svrhu poslanskih mandatov vežejo z njimi, pozabili na vsa nešteta nasilja in krivice, ki so jih uganjali nad našim ljudstvom in nad njimi samimi, ljudstvo samo tega ne bo nikoli pozabilo. Nikdar ne bo pozabilo, kako so hoteli izbrisati in zatajiti vse, ker je bilo slovenskega, ter pokriti s plaščem kekega jugoslovenstva. Nikdar ne bo pozabilo, da so ti ljudje edino sebe proglašali za državotvorne; vse tiste pa, ki so si upali pokazati svoje slovensko prepričanje, pa označili kot izdajalce in protidržavne elemente. In naša slovenska mladina ne bo nikoli pozabila, ko so ji razpustili obe Prosvetni zvezi z vsemi prosvetnimi društvi vred; kako so pošiljali zandarje, da so brskali po društvenih knjižnicah ter nazadnje zaprli in zapečatili društvene domove. Naše slovensko ljudstvo ne bo nikdar pozabilo tega, ko so mu odgnali in zaprli njegove najboljše može in voditelje.

Sedaj bi pa ljudje iz okolice JNS radi, da bi jim naše ljudstvo vnovič dalo svoje glasove! Pa so vrgli med narod puho frazo, da nas je dr. Korošec prodal Srbom. In to govorijo tisti ljudje, ki so nekdanj prisegli na čisto jugoslovensko misel, ki nikdar niso mogli čuti, da bi kdo poudarjal svoje slovensko ime!

Toda čujte, gospodje, naših glasov ne boste dobili! Dovolj nam je bilo vaše komande, s katero ste nas privedli na rob gospodarskega propada; dovolj nam je bilo vaše strahovlade in tistih časov si ne želimo nikdar več. Ostali bomo zvesti našemu dr. Korošču, pod katero vlado smo zopet dobili prostost in kateri od vas storjene nam krivice zopet popravi. Zato bomo šli vsi na volišče, kjer bomo jasno in odločno povedali: Volim listo dr. Stojadinoviča, na kateri je okrajni kandidat Ivan Theuerschuh!

Za bolezen zo zdravila, za politiko jih ni

(Teharje)

Volivci JRZ se za volitve živahno pripravljamo. Imeli smo že nekaj shodov in vsakih sedmih dni, ki so se sijajno obnesli. Tudi dr. Koroščeva shoda 4. dec. smo se v lepem številu udeležili. Toda majhno število jih je pri nas, ki so žal politično tako bolni, da jih je moral priti zdraviti sam apotekar iz Celja, Mačkov kandidat, Fedor Gradišnik. Ker je ta gospod pri nas nepoznan in se še ne razume dovolj na politiko, ker jo vodi šele tri tedne, je imel s eboj vodnika, ki je v tem poslu bolj izurjen in pri ljudeh bolj poznan, t. j. advokat iz Celja g. Jernej Štante. Shoda je imel dva, in sicer v Storah pri Adrineku, in v št. Lovrencu pri cerkvenem ključarju in gostilničarju Gašček-u p. d. Spoleerju. Drugi gostilničarji mu niso marali dati prostora za shod. Za shod se je najbolj zavzemalo nekaj socialističnega delavsiva. Tem po-kličemo v spomin tole: V Storah se je ob koncu svetovne vojne ustanovil socialistično delavski, na vse pretege hvaljeni konzum. Ta konzum je lepa fotografija socialističnega gospodarstva. Samo vprašajte tista, ki so tam kupovali in vse blago sprčili pošteno plačevali, kako so morali potem to od

socialistov zavoženo gospodarstvo nedolžni delavci s gotovimi denarnimi vsotami plačevati. Enako fotografirajo dobite v Mariboru od soc. »Delavske pekarnice. Za svojo 40-letnico je bila na dražbi prodana in bo mnogo upnikov izgubilo nad 165.000 dinarjev. Dr. Avgust Rejzman, sedanjí soc. Mačkov kandidat, za na tem podjetju vključen kot pravni zastopnik za 10.000 din. Ali jih bo sam trpel? Tako, teharski volivci! Tvoj glas bo ostal zapisan. Ne daj ga za cepljenje slovenskega naroda. Gotovo veš, da bo večina na dr. Koroševi strani, zato s svojim glasom to večino še častneje pomnoži, da boš odšel z volišča s mirno vestjo, ker boš oddal svoj glas tja, kjer je slovenski narod. Zato pred volivno komisijo ponosno povej, da voliš dr. Stojadinovič—Mihelčič.

Iz raznih krajev

Lom. Po posredovanju ministra Kreka in slovenskega senatorja JRZ Smodeja je dobila pretekli mesec naša šola za poravnavo šolskega dolga 30.000 din državne podpore. Lani pa je dobila dolinska šola za isti namen po posredovanju ministra Kreka 5000 din. Tako se je občinski šolski dolg za lepo vsoto znižal. Do konca 1. 1937 je bila občina vedno na zastanku z odplačili za ta dolg. Sedaj pa ima s pomočjo krajevne organizacije JRZ in s to državno podporo že predplačilo na prihodnji dolžni obrok. Sploh je bilo kar dobro za izredne potrebe naše občine v treh treh letih, ko vodita državno krmilo dr. Stojadinovič in dr. Korošec. Ko je leta 1936 prišlo nad občino težko pomanjkanje zaradi sankcij, ker se je ustavila lesna kupčija, smo dobili preko 20.000 din podpore za javna dela. K občinskemu proračunu pa je dala banovina vsako leto prispevek zaradi previsokih doklad, v dveh letih 28.000 din. A podpore niso glavno pri dobri vladi, ampak dobre gospodarske razmere, da se lahko s poštenim delom zasluži za življenje potrebno. In boljše gospodarske razmere pod sedanjo vlado v primeri s časi pod Zivkovičem in Kramerjem ter Marušičem so tudi v naši občini in županiji očitne. Kar štiri hiše se grade v enem letu samo v Lomu, popravljajo se gospodarska poslopja, širi vodovod. Še nikoli, kar smo v Jugoslaviji, ni bilo pri nas toliko gospodarskega razmaha. Kako se pa tudi drugod po Sloveniji dela za napredek kmeta, delavca, pa tudi za zboljšanje drugih potreb slovenskega naroda, odkar nas v vladi v Belgradu zastopa dr. Korošec, smo pa slišali na volivnem shodu, ki eta ga imela na dan sv. Katarine, dne

25. novembra, okrajni kandidat JRZ liste Brodar in namestnik župan Majeršič. Shod je prepričal navzoče, kako prav so imeli tisti, ki so se držali Korošca tudi pod strahovlado Zivkoviča in Jevtiča, ki sta s slovenskimi junitarji tudi pri nas delila namesto kruha in napredka le preganjanje, pomanjkanje in prazne obljube. Zato menda ne bo ne v županji ne v občini nespametnih ljudi, ki bi glasovali za Zivkoviča in Kramerja ali pa hrvaškega Mačka, ko imamo v dr. Korošcu vendar voditelja, ki je vreden popolnega zaupanja. Ne le slovenska zaveza, navadna hvaležnost in račun, kdo bolje skrbi za nas, morajo zbrati 11. decembra vse glasove v občini za listo JRZ in dr. Korošca. Kdor bo glasoval za druge, bo izdajavec slovenskih in občinskih koristi.

Dole pri Litiji.

Dne 1. decembra smo pokopali najstarejšo faranko, 87 let staro Marijo Dolanc iz Dol. Jelenja. Pred nekaj leti je obhajala zlato poroko s svojim možem v krogu svojih otrok in vnukov. Letos je pa smrt pobrala oba. Naj jima sveti večna luč! Prizadeti rodbini naše sožalje! — JNSarji bi radi šli z Mačkom, pa si prav ne upajo, jato prigovarjajo ljudem, da bi na dan volitev doma ostali. Volivci! Čas je že, da se spametujemo. Skažimo se hvaležni našemu voditelju dr. Korošcu, ki nam je dal občino nazaj, ki jo je prejšnji režim vzel. Nikar tako hitro ne pozabimo, kako so nas preganjali in lovili z orožniki ter po nedolžnem naše ljudi zapirali. Zato 11. decembra vsi na volišče, da oddamo glasove za listo JRZ, na kateri je kandidat dr. Lavrič.

Moravče. Volivno gibanje je pri nas čedalje bolj živahno. Oživele so celo vasi, oddaljene od središča. Nasprotniki smo zmeraj bolj osamljeni. Ljudstvo jih odklanja, ker ve, da obljub ne bodo držali. Volivni shod, ki se je vršil v nedeljo zjutraj v Pečah, je pokazal, kdo bo ob volitvah zmagal. Kandidat Štrcin je žel za svoj izvajanje burbo pritrjevanje. Tisti, ki so se baje pripravljali, da bodo nagajali, se niso upali nastopiti. Po deseti maši pa smo zborovali na Vrhpolju v dvorani Ljudskega doma. Sijaj-

ni njemu ni škodila vročina, ki je vela čez klance in ograde. Krompirju se je že videlo, da bi potreboval dežja, zelje in korenje je bilo za spoznanje uvelo, zemlja je bila suha. Prhlca je takoj suha, če ni dva dni dežja, zdaj ga pa že ni bilo več časa. Zelju in korenju si lahko pomagala z gnojnicjo, dokler je bila rosa, nekaj dni pa rose ni bilo več.

NOVI GROBOVI

n Od nje nas ne odkupijo kupi zlata. V Godoviču nad Idrijo je umrl posestnik Anton Pišlar. — V Celju je preminul Maks Ledl. — Na Pobrežju pri Mariboru so pokopali Lorbek Ivanko roj. Kos. — Na Rabu pri Ambrusu je zapustila ta svet Marija Perko. — V Rovtuh pri Podnartu je na veke zatisnil oči Anton Klementič. — V Žagi pri Ribnici je zapustil ta svet Ivan Rus. — V Kranju so dali v grob Ivano Mihelič vdovo Čelešnik roj. Bajželj, v Vojniku je odšel po večno plačilo čevljarski mojster Jožef Ribizel. V Bregu pri Ptujju je zaspala v Gospodu posestnica Elizabeta Sorko. — V Celju so dali v grob zasebnico Ana Strašek. — Na Pobrežju pri Mariboru so položili v hladno gomilo bivšo gostilničarko Franciško Beranič roj. Prah. — V Ljubljani so umrli: fantek Dušan Oblak, kretnik drž. železnice Jernej Pohleven, Uršula Bajc in uradnica direktorije drž. železnice Antonija Clemenc. Naj počivajo v miru!

na udeležba, viharno odobravanje kandidatu in vzklikanje dr. Korošcu je spričevalo, v čigavem taboru so Vrhpoljci. Zaman se trudijo nasprotniki in zaganjajo v nepremagljivo trdnjavo. Zavedno moravško ljudstvo bo kakor vse doslej tudi 11. decembra izreklo odločno besedo.

Grosuplje. V nedeljo, dne 27. novembra smo imeli pri nas velik in izborni obisk shod JRZ. Ista dan je imel shod senator Pucej. Pred dvajsetimi poslušaleci je stresal svojo modrost. Pozabil pa je povedati, kaj je on delal z ostalimi ministri v vladi, da so državo spravili na rob propada, da je našim kmečkim domovom že boben pel, da je bil delavec brez dela in kruha, obrtnik in trgovec pa tudi brez dela. Mi bomo volili našega voditelja ministra dr. Korošca, moža čistih rok, ki ima srce za malega človeka.

Sv. Vid nad Cerknico. Za volitve 11. dec. so se pojavili razni agentje, ki delajo za Mačka. Zapeljati hočejo ljudi, da bi volili za Hrvatce, namesto za slovensko politiko. Radovedni smo, na koga se bodo ti ljudje potem obračali, kadar bo za naše vasi nastopila kakšna potreba.

RAZNO

Ribe - pismonoše. Pred nekaj časa je napravil ribiški zavod univerze v Oslu zanimiv poizkus z ribo, ki ji je dal prenašati pošto. Na hrbtno plavut so privezali gumijasto vrečico z malim pisemcem. V pismu je bilo napisano, naj vsakdo, ki bo ribo ujel, takoj sporoči univerzi. Nekega dne dejansko sprejme univerza iz male naselbine ob obali Belega morja, da so tamkaj vjeli ribo in našli pisemce. Nato so izračunali, da je riba v pol leta preplavala celih 4500 km. Sodijo, da nekatere ribe preplavajo vsa morja okoli naše zemlje in se vedno spet vračajo nazaj. Z zanimivimi poizkusi bodo nadaljevali.

Uljudnost Dancev. Če stopi Danec v kako trgovino, se Danec odkrije iz uljudnosti do ženskega spola ali prodajalk; zopet se pa pokrrije, ko zapusti prodajalno.

Vojne v zadnjih 1000 letih. V zadnjem času mnogo pišejo in govore o vojni in pripravah zanjo. Kako je bilo v tem pogledu zadnje tisočletje? Francija je imela v

Besede

(Povest)

Spisal N. Velikonja, ilustriral akad. slikar L. Šušmelj

Slike iz tromesečne kronike o naših krajih.

Muhasta Reza. Prijelo se je je. Muhasta Reza! Če je izvedela za bolnika, je nesla jajc in masla, četudi je prej obljubila, da jih proda drugim. »Kdor nič nima, si ne more kupiti!« Pripetilo se pa je, da ni hotela prodati za bolnika. Da je obljubila drugam, četudi še ni nikomur zinila besedice! »Reza pa še danes tistega o Vidmarju ni pozabila!« so rekli. Če je Boštjan prišel k hiši, mu je prišla zmerom naproti. »Mir tej hiši in vsem, ki v njej prebivajo!« je rekel. To jo je zmerom ganilo do solz. Dvignil je roke in rekel: »Mir tej hiši in vsem, ki v njej prebivajo!« On edini je smel sestiti na gospodarjev stol, če ni bilo moža. Njej je moral povedati, kje ni bila hrana zanj, kje so ga bili spravili spat v hlev, kje ga je bil ustavil pes, kje so mu bili dali samo kisl mleko in močnik. Odkar so ljudje vedeli, da Reza vse izpraša, se je Boštjanu godilo boljše, samo ljudje so mu rekli: »žandar« ter so se bali, kdaj bodo na vrsti.

Toda zgodilo se je, da ga je Reza na lepem ozmerjala. Boštjan je začudeno gledal: ko se je znesla, je dejal:

»Mir s teboj!«

»Se bolj s teboj!« je zarohnela.

»Najbolj z menoj!«

Odsihdoh se je držala ter stresala jezo na Matevža in Rezko, na Nežo in Peskove otroke. Boštjanu pa so v občini rekli žandar.

Stalji sta na bregu. Pod njima se je rahlo krivila draga, kakor bi se nečesa bala. Njive so žumele, rahel vonj po žitu in ljuliki je boječ plul preko njih. Zlatc je zorelo;

»Suša bo!« je rekla Ruparica.

»Suša!« je pritrdila Polančevka.

Botri sta si bili in malo je bilo skrivnosti med njima. Takih prijateljc ni bilo daleč naokoli. Prej je bil Rupar župan, Polanc pa njegova desnica, potem je tako nanoslo, da je Rupar dobil manj glasov kakor Mlakar, Vidmar je bil potegnjen proti ter bil zato sam podžupan.

»Nič mi ne ugaja Polanca!« je nazadnje dejala Polančevka. »France gleda za njo in punca je vsa neumna, odkar ji je na Vitovljah kupil srček. France ni nič boljši, kakor je bil stari v teñ letih.«

»Saj se staremu ni moglo nič reči!« je rahlo ugovarjala.

»Dokler je mislil, da ga boš vzela! Takrat se je držal, potem pa je zdvijal, kakor bi bil obrnil kijkljo. Da mu je žena Franca umrila od žalosti! Zmerom da je bil zdoma, Franca pa je jokala doma. Potem je umrila.«

»Saj veš, da je umrila za legarjem!«

»Da bi bolezen prenesla, če bi bil on prijazen, so rekli. Sama dobro veš! Da je bil osoren, ko mu je rekla, naj bo pri nji! Poznamo ga dobro! Da je rekel, da mora po vino, ker ga je že plačal. Ko se je hotel posloviti, je bila mrtva. Sama tq tudi dobro veš.«

»Ne, tako podrobno ne!« se je izvijala vprašanju. »Vprašala nisem, tako mi pa ni nihče povedal. Brigalo me ni in ljudje, saj veš, kaj so ljudje!«

Marsikaj smo prejeli od banovine v zadnjih letih, marsikaj bomo še potrebovali. Pazimo, komu oddamo glasove. Vsak poslanec se bo oziral le na tiste vasi, ki mu bodo oddale glasove. Ne pozabimo, da je zmaga Stojadinoviča gotova.

Radeče pri Zidanem mostu. Volivni shod je imela v nedeljo 4. dec. JRZ. Na shodu je govoril naš kandidat dr. Krek, ki nam je zelo obširno razložil notranje in zunanje politično gibanje in vidno izboljšanje, odkar je na krmilu Stojadinovič-Koroševa vlada. Vsi zborovalci so mu burno pritrdili. Lepo uspeli shod je zaključil g. notar Peter Jereb, ban, svetnik in predsednik JRZ. Tovariši volivci! V nedeljo 11. decembra vsi pogumno in svobodno na volišče in oddajte svoje glasove slovenakemu voditelju dr. Antonu Korošču in našemu kandidatu dr. Kroku.

Iz trebanjske okolice. Kandidati dr. Mačka v trebanjski okolici še niso popolnoma izgubili svoje korajže, kljub temu, da so se vsi shodi precej klaverno končali. Tako so se zbrali zopet v nedeljo 4. t. m. pri gostilničarju Uhanu pri Sv. Stefanu. Toda naši fantje in moške so oho! popolnoma razbili in govornikov sploh do besede niso pustili. Ni jim torej drugega preostajalo, kakor svoja kopta »popokatic in jo brž odkuriti. In prav je tako, ne potrebujemo takih »gostov!«

Marija Reka. Požar je uničil posestniku Ivanu Pošebalu hišo. Zgorelo je tudi pohištvo in živež. Mati je komaj rešila 10 mesečno dete. Težko ga je prizadela neareča tembolj, ker je zima pred vrati. Priporočamo usmiljenim srcem, da mu priskočijo na pomoč. — Castnikarsko razstavo smo imeli v nedeljo, dne 27. novembra. Razstavljeni so bili vsi katoliški časopisi in listi. G. kaplan je nam v krepkih in jedratih besedah opisal moč katoliškega tiska. Se bolj hočemo brati in širiti katoliško časopisje, tako da bo vsaka hiša imela vsaj en političen in en nabožni list.

Mozirje. V nedeljo, dne 27. nov. zvečer so znani mladi napredni zlikovci napadli Ivana Stvarnika, žagarja iz Ljubije. Napad se je izvršil pred Kranjčovo gostilno v Ljubiji. Lepa agitacija za volitve! — Očividec.

Dragatuš. Mi smo za politiko sedanje vlade še posebno hvaležni. Ljudstvo je bilo 5. maja 1935, zapeljano v Mačkov tabor in ko je zaradi volilnih sleparij JNS (264 glasov je bilo razveljavljenih), prišlo do nepremišljenih dejanj, je padla žrtve, katere pogreba se je udeležilo do 3000 ljudi. — Sledile so dolge sodne preiskave; bali smo se, kaj bo. A z nastopom dr. Korošca je bilo vsega

Boj ZZZ za izvajanje socialne zakonodaje

Iz vseh dosedaj priobčenih poročil o našem narodnem delavskem strokovnem gibanju je razvidno dvoje dejstev, ki dajejo našim socialnim razmeram svoje obteženje:

1. Zahvaljujemo se občnarodni politiki sedanje vlade dr. Stojadinoviča in Korošca, ki je storila vse, da je uveljavljena socialna zakonodaja v naši državi za zaščito delavskega stanu, za katero nas lahko zavida marsikatera modernih držav.

2. Naše slovensko delavstvo ima svojo lastno, narodni skupnosti pripadajočo strokovno organizacijo Zvezo združenih delavcev, ki zastavlja vse sile, da se obstoječa socialna zakonodaja v posameznih primerih tudi stvarno izvaja; skratka ZZZ je tisti činitelj, ki pretvori besedo zakona v dejanje.

Omenjena dejstva tvorijo jedro tudi v naslednjem primeru:

konec in vsi rešeni strahu. Zato nam ne gre v glavo, da se Koren sedaj veže s krivci tega nemira, in prav zato ne bodo volili glasovali za Korena.

Dragatuš. Mačkov kandidat Koren bi bil zelo rad v Belokrajini izvoljen za poslanca. Zato se pri volitvah neprestano sklicuje, da je l. 1935 glasovala zanj velika večina volilcev. Koren pozablja, da to niso bili njegovi volilci, ampak pristaši bivše SLS. Razbliniti je treba tudi trditve, da je bil Koren nekaj pristaš SLS. On to ni bil že zaradi tega, ker je bil Koren vnet Sokol in kot tak prav polovno ni zašel v vrste SLS. Če se je v letih diktature znašel v isti vrsti s pristaši bivše SLS kot nasprotnik tedanjega režima, iz tega še ne sledi, da je bil pristaš SLS. Zato pa ni poklican, da bi kazal pot pristašem bivše SLS.

Rob pri Vel. Laštah. V nedeljo 20. novembra je imel naš kandidat g. Rigler lepo obiskano shod v društveni dvorani. Obrazložil je v kratkih besedah veliko in lepo delo naše sedanje vlade. Ljudje so ga z zanimanjem poslušali, odobravalii dosedanje delo vlade in dali popolno zaupanje njemu in našemu voditelju dr. Korošču. Domači župnik je med drugim povedal, da je g. Rigler že pred nekaj leti izposloval 10.000 Din podpore za morskoro šolo. G. upravitelj iz Krvave peči je v vzne-

Lesni delavci v Mislinjski dolini, ki so organizirani v ZZZ, se že dalj časa zavzemajo za izboljšanje svojega položaja in primerna ureditev delovnih pogojev; vendar se je prideto podjetje g. dr. Pergerja v Mislinju doslej spretno izognilo pogajanjem in tudi zadnji razgovori, ki so se vršili dne 18. novembra med podjetjem in zastopniki delavstva, niso imeli uspeha, da se skličejo pogajanja.

Da prepreči sleherni izigravanje upravičenih delavskih zahtev, je napravila centrala ZZZ vlogo na Okrajno načelstvo v Slovenj Gradcu in zaprosila za poravnalno razpravo. Ker bo podjetje na poziv oblasti vsekakor moralo pristati na pogajanja, bo mislinjsko delavstvo dobilo priliko, da si v okviru obstoječih socialnih zakonov pod vodstvom ZZZ pribori boljše košček kruha.

senih besedah in z velikim odobravanjem ljudstva obrazložil triletno delovanje vlade, na drugi strani pa večletno delovanje JNS režima. Odpisali smo vdanostno brzojavko dr. Korošču. Naj bo še omenjeno, da je g. Rigler nekatero vasi v naši županiji osebno obiskal in videl, v kako slabem stanju živi naši hribovska ljudstva.

Male Dole pri Vojaiku. Prejšnji režimi in vlade niso imele tolike brige, da bi se bili ozrli na nas. Naše ceste so pustili v nemar. G. poslanec Prekoršek je leta 1931. prišel med nas, ko je iskal glasov. Potem ga živ kret ni več v naši sredici. Prav tako je bilo po volitvah leta 1935. Za vselej mu je odzvonilo na ladji »JNS«. Naše ceste so dokaz, kako se je g. Prekoršek kot poslanec »izkazal«, kako se »očufota« po blatu. Pogledimo pa, koliko so naši hudičje storiili dobroga, ko so bili na vodilnih mestih. — To jesen se je pričela graditi zelo potrebna cesta Ljubecna-Sv. Tomaž-Bezovca po prizadevanju Alojzija Mihelčiča. Pred časom je bilo zaposlenih okoli 130 delavcev. Delo je dobro napredovalo. Delavci iz bližnje in daljnje okolice so v tem času nekaj zaslužili in so zelo hvaležni Mihelčiču za njegov trud, kakor tudi Goležu Francu, posestniku v Pristavi, ki je sprejemal delavce in tudi sam trdil mnogo časa. Vsi delavci vedo, komu bodo dali svoje glasove pri volitvah. Vsi bo-

>Da bi ne vedela! Še tako so dejali, da je Vidmar oprezoval za teboj!<

>Oprezoval? Vina je res nosil in posedal pri hiši!<

>Ali mu je mož kaj rekla, da je bil nanj tako hud?< je vprašala.

>Rekel ne, pokazal pa, da mu ni všeč. Hud? Kako hud? Red je delal. No, potem je prišla Cilka.<

>In je prej kakor ob letu imela otroka.< se je zasmejala Polona.

>Prej kakor ob letu.< je potrdila Reza.

>Če bi ne bil Lovro oče, bi ga Cilka ne vzela.< je menila Polona ter rahlo pomežiknila, kakor da ji je priletela v oko mušica. Gost roj se je vil v zraku, prekopicaval se, plesal, sukal se, kakor košat rep ter se zaganjal v obe ženski, ki sta stali sredi klanca in se nista mogli ločiti.

>S Francetom je križ!< se je Reza umaknila. >Naši sem rekla, naj se ne spušča z njim, ni stalen. Kakor bi res hotel vse pounce. Fant je lep ter ima vse, kar si izmisli. Vidmar se ni mogel brigati zanj; kar je iz njega, je Neža napravila. Če bi jo poslušal! Kje bo fant poslušal staro žensko? Rastel je, kakor je. Meni ni všeč.< je močno obrnila glavo. >Meni ni všeč!<

>Prav to sem rekla Polonci. Da je kakor muha; na med bi sedel: ko bi se nasrkal, bi odletel. Kakor stari.<

>Hudega pa se staremu le ne more očitati. Če je bil vesel, ni nič hudega; če se s Francko nista razumela, se ne ve, kdo je bil kriv. Očitati se mu pa le ne more. Vdovec ima manj dolžnosti, kakor poročen dedec!<

>Seveda, vdovec more le kaj več kakor poročen dedec! Če bi bil poročen, bi koj stikali glave in brusili jezike. Ampak samo kar je prav; če se vdovec obnaša kakor žrebec, tudi ni prav!< je vihtela bilko, ki jo je bila

utrgala ob stezi. >Vse, kar je prav. Če je preveč, je preveč!<

>Vidmarju se le ne more reči, da je preveč!< je branila Reza. >Nihče mu ne more kaj.<

>Samo tisto o Lovru še ni prav razčiščeno. Zakaj je Vidmar nekaj vpil nad njim, ko mu je Lovro vrgel prazen možnjiček. Kakšen konec je storil, tudi vsi vemo. Če si Vidmar k tebi ni več upal, prav, toda o Lendetu še zmerom govore. O Cilki, mislim.<

>Česa ljudje ne sklobasajo, ko jim drugega zmanjka!< je kratko zasekala Reza. Ni ji bilo prijetno. Zmerom so šušljali. Vidmar je obrekljivce tožil in so bili obsojeni. Pravijo pa, da bi jih bil sodnik obsodil, tudi če bi ne bilo, kakor je bilo. Da za tri dni vsakega pridrži, ker potrebuje Gorjanov, da sežagajo in scepijo drva. Njemu in drugim v Ajdovščini. Da se prav zaradi tega s sodnikom nihče ne upa skregati. Vendar Vidmar je ljudem zavezal jezike.

>Stari bi še bil?< je vprašala Polančevka.

>Da, on bi še bil, France pa je kakor ogenj, zdaj na tej strehi, zdaj na oni. Za zeta bi ga ne marala.< je glasno in z dvignjeno roko poudarila. V bregu se je pred njima ustrašil maček, ki je čakal miši, ter se skrival v žito. >Tudi mačku je vseeno, kam gre.< je pokazala za njim, ko je oral med žitom. Klasje se je pripogibalo in delilo, kot bi zapihal veter. Sence so se že večale, ko sta se ločili.

>Če bi ne vedela, kam najrajši pogleda France!< je mrmrala Polančevka, ko se je spenjala v klanec. >Mogoče, da Reza ne mara za mladega, ker je čisto podoben staremu, toda Reza! Bog ve, kaj bi bilo z Rezo, da ni Rupar pokazal, da mu ni všeč, če prihaja k hiši. Da mu nihče ne more ničesar očitati. Kako pa naj bo; če je vdovec, je vdovec. Zakaj se pa ni poročil.< Izvedela je

tej dobi 185. Anglija 176, Rusija 151, Avstrija 131, Španija 75, Italija 32, Nemčija 24 in Holandija 23 krvavih vojn in vodno apet je bilo tako, da je z orožjem zmagal samo eden, drugi pa je bil premagan.

Rekord. Prvi: »Jaz znam tako imenitno posnemati levje rjovenje, da vse zbeži, čim zarjovenem.« — Drugi: »Jaz znam pa tako naravno posnemati petelinje kikirikanje, da solnce vidi, čim zakikirikam.«

Vsakoletno puščanje krfvi je bilo svoj čas zelo v modi. Pruski kralj Friderik Veliki je puščanje krvi celo uvedel pri svojih vojakih, čeprav jim je v mnogostevilnih bitkah (dolgoletne vojne s avstrijsko cesarico Marijo Terezijo) itak dal preobilno priliko za puščanje krvi.

Dogodek. Rabelais je bil velik francoski šalivce, ki je s svojo jedko šalo okral marsikatero veličino. Ko je ležal na smrtni postelji, so se zbrali okoli njega številni zdravniki. Poltine so se posvetovali, kako bi znamenitega moža ohranili še nekaj časa pri življenju. Rabelais pa jim

mo glasovali za listo dr. Stojadinovič-Mihelčič. Mi vemo, kateri vladi se imamo zahvaliti za zaposelnje. Lažnive, ničvredne Mačkove agitatorje pa pozneje s palico, da si zapomnijo, kjer bivajo zavedni Slovenci. Delavci pa — dobro premislijo še do 11. decembra, ko bo vsa slovenska armada poštenih Slovencev volila listo dr. Stojadinovič-Mihelčič!

Dobrorepolje. Kmalu po zaključku shoda dr. Korošca sta se pojavila v eni tukajšnjih gostilen dva plačanca, ki sta bila poslana od nekih ljudi iz Ljubljane, z namenom, da zmanjšata mogočen vpliv, ki ga je napravil govor dr. Korošca. Na vse mogoče načine sta se trudila, da bi našim zavednim možem dopovedala, da uspehi sedanje vlade niso resnični, da so to same »barbarije«, da ni nobene svobode in demokracije itd. Toda namesto željenega uspeha, sta ta dva mlada študenta, izdajala sta se namreč da študirata medicino, doživela popoln polom. Naši možje so s pomilovanim gledali na mladeniča in se jim v obraz smejali. Osramočena sta se stisnila v kot in a pritrjevanjem poslušala krepke in resnične besede naših kmetijskih korenin, ki so vzklikali JRZ in dr. Korošcu. Studentoma bi samo svetovali, da se najraje pobrigata za knjige, politiko bomo pa že sami vodili. — V Zagorici je umri preužitkar Znidaršič Janez. V nedeljo pa smo položili k večnemu počitku 83 letnega posestnika Grandovca iz Kopolji. Naj jima sveti večna luč! Prizadetim pa naše sozlatje!

Vojnik pri Celju. Sredi volivne borbe smo. Mi smo jo kar veselili. Veseli prvici zata, da lahko spet enkrat izrazimo zaupanje našim voditeljem. Čudilo pa, ker imamo kandidata g. Mihelčiča, ki uživa pri nas, kot v vsem celjskem okraju, toliko zaupanja in priljubljenosti kot malokdo. Tudi delavstvo, ki ga je pri nas veliko, vidi v njem svojega velikega zagovornika in neumorno delavca na socialnem in gospodarskem polju. Zato so vse občinski kandidati v primeri z njim pravi priljubljeni. In lahko jim zapojemo: »Al' kmalu boš je bil od nas, vzela vas bo zima, mraz...« — In še: deli pričajo. Kdaj so toliko gradili v naši fari kot sedaj. Naštetimo: gradnja ceste Brezovica-Ljubovca, gradnja mosta čez Hudinjo v Škofji vasi, cesta Trnavlje-Arcin in še Vojnik-Smartno. Okrog 200 delavcev je trenutno zaposlenih pri teh delih. Ali ni to nič? Zato pa 11. decembra vsi na volišče in glasujemo za listo: Stojadinovič-Mihelčič!

Dobrova pri Ljubljani. Volivna borba je v naši občini dosegla višek. Nasprotniki bodo proti naši listi postavili kar 4—5 list. A vse zastojni, njih trud in napor bosta zlomljena 11. decembra. Smatramo

JNS

(Napev: »Je pa davi slanca padla«.)

Nekdaj hlače sem nosila,
vso imela sem oblast;
pa mi urca je odbila
in zgrnela sem v propast.

Mnoge sem pristaše štela
na papirju — to je res;
pa mi vse je burja vzela,
brž ko pihnila je vmes.

Mrtve je motila v spanju
ob volitvah moja moč;
zdaj v popolnem razdejanzju
me objema grobna noč.

Laž je takrat zmagovala,
krepko sem vihtela bič;
z ječo žrtve strahovala
mnogokrat za prazen nič.

Ljudstvu bila sem nezvesta,
cukala sem ga za žep;
zdaj sem mačkova nevesta
in držim se ga za rep.

Čaka me prijetna služba
s komunisti — tete šment!
Pisana je moja družba —
za predpust ne za advent.

za sveto dolžnost, da ta dan enkrat za vselej in temeljito obračunamo z nasilniki in izdajalci slovenskega naroda. Zato vse kakor en mož glasujemo za listo dr. Stojadinoviča in dr. Korošca!

Bučka na Dolenjskem. Pustil, neglani november je letos potekel v znamenju nenavadno veliko rojstev in porok. Tako so imeli v hiši posestnika Janeza Peterlina na Štritu v kratkem kar dve »ohčetici...« Obe nevesti ste odšle v sosednjo rako faro. Starejša hč Marija se je poročila z Jožefom Metelkom iz Gmajne, mlajšo Nežko je vzel Janez Bajc iz Dolenje vasi. Bog daj prav velike sreče! — Naši »mačkovic« se neumorno pripravljajo na volitve. Noč in dan so nekateri na nogah, skačejo od volivca do volivca in jih prepričujejo, kakor da jim gre za tisočake in milijone. Uspehov pa ne dosegajo mnogo. Ljudje usiljive agitatorje

odločno odklanjajo dobro vedoč, da od njih ne morejo zase ničesar dobrega pričakovati. Možje in fantje — volite! V nedeljo: 11. decembra pridite vsi že po jutranji maši na volišče in oddajte svoje glasove za našega kandidata — ministra dr. Miha Kreka!

Tržišče. Nasprotniki širijo razne letake, na katerih blatijo naše voditelje. Hočejo zbegati naše volivce, da ne bi šli na volišče in oddali svojih glasov za dr. Kreka. Možje in fantje, dne 11. februarja bomo šli na volišče in oddali svoje glasove listi JRZ, kajti mi vemo, da bodo ona in njeni voditelji edini nam pomagali. Mi hočemo sijajno zmago.

Polhov Gradec. Volivno razpoloženje je pri nas prav ugodno. Res je, da prihajajo med nas razni agitatorji, da bi nas zbegali in odvrnili od volitev, pa jim povemo, da se jim to ne bo posrežilo. Kajti v naši fari stoji vsaj 90 odstotkov ljudi za dr. Korošcem. Še celo tisti maloštevilni, ki se doslej, ali sploh niso brigali za volitve, ali pa so bili drugačnega političnega mišljenja, so se pridružili slovenski skupnosti in enodušno izjavljajo, da bodo 11. decembra glasovali za listo JRZ. — V drugi polovici meseca novembra je umrla v bolnišnici v Ljubljani obče spoštovana in priljubljena ga Klančar Frančiška, mati tuk. učiteljice ge. Česnikove. Blago pokojnico bodo hudo pogrešali razni siromaki, posebno pa še naše prosvetne organizacije, h katerim prireditvam je pokojna gospa vselej tako rada prihajala. Za vsa dobra dela ji bodi dobrotni Bog bogat Plačnik, vsem sorodnikom, posebno še gospej hčerki pa izrekamo iskreno sozlatje!

Raka pri Krškem. Na volivnem shodu JRZ nam je naš kandidat minister dr. Krek pojasnil našo notranjo in zunanjo politiko zadnjih treh let. Pomembno je dejal g. minister, da bo vse sile uporabljal za to, da si bo tudi krški okraj opomogel in prišel do svojih pravic. Mi Račani popolnoma zaupamo našemu priljubljenemu kandidatu in zato bomo 11. decembra volili listo JRZ in našega kandidata ministra dr. Kreka.

Metlika. Dekliški krožek v Metliki bo priredil na praznik 8. decembra ob 3 popoldne igro »Po traju do cvetja« s predigro. Predstava bo v dvorani Hranilnice in posojilnice. Vljudno vabljeni!

Depala vas pri Trzinu. V nedeljo je praznovala in godovala Grčar Barbara po domače Bavantova Barba svoj 90. rojstni dan. Daleč na okoli poznana in priljubljena starka je kljub vi-

je rekel: »Gospodje, nikar se ne trudite in pustite, da umrem naravne smrti!«

Ce slona zob boli, mu ga plombirajo. Na Dunaj gostuje sedaj neki cirkus, v katerem nastopa 3500 kg težki slon »Alfred«. Tega slona pa je močno začel boleti zob. Poklicali so živnozdravnika in nazadnje tudi zobozdravnika, da bi živali plombiral boleči in nagbit zob. Živali so zvezali vse štiri noge, prav tako so z debelimi vrvmi povezali njeu ritec ter ga potegnili kvišku. Nato sta oba zdravnika začela vrtati slonov zob s posebnim aparatom. Čez poldruge uro napornega dela je bil nazadnje zob plombiran. Ker pa je bil zob votel prav blizu živca, je slon brez dvoma trpel velike bolečine, ko so mu vrtali zob. Čez nekaj časa so potem slona počasi in previdno odvezali.

Resničen razgovor. »Kako pa kaj gre tvoja trgovina?« — »Zanič, čisto zanič! Iz svojega moram doplačevati.« — »Hm, potem pa rajši opusti trgovino!« — »Zlomka, od česa bom pa potem živel?«

sicer, da Reza mladega ne more. »Za zeta bi ga ne marala, kakor ogenj je! Zdaj na tej strehi, zdaj na oni.« »Vse se unese,« je rekla. »Naša bi ga že ukrotila. — Reza pa le še ni pozabila: sama je bila kakor ogenj, sama, pa tega ne vidi!«

Ni čutila, kako raste nekaj med njo in prijateljico.

»Ce pa ni hotela vsega povedati!« Kakor bi se skrivala, če omeniš Vidmarja in Franceta! Kaj pa če bi bilo drugače? Ker sama ni pri Vidmarju, bi morda rada videala tam hčer! Samo povedati ne mara! Zato mogoče samo na videz trdi, da ga ne mara!«

Polančevka je obstala na klancu vsa zamišljena; misli so se ji križale, mahala je z rokami po nevidni zapreki.

III.

Ali je bilo komu vroče in še več drugih reči.

Na Pezdirnici, veliki senožeti pod Skukom so spravljali seno. Mnogo sena je na senožetih pod Cavnom: že res, ker je velik prostor, toda seno je kratko in trava tako trda kot žica. Zato je treba za košnjo mnogo kos in za grabljenje mnogo grabelj, da se pobere kratka sivka.¹ Zdaj pa je bilo suho, da kosci niso smeli kaditi ter so čakali. Le visoki grintavec je kimal nad travo in v kotu so pokosili širok pas rjavozelene čemerike. Toda ona je že čutila sonce in sušo.

Seno je žumelo pod grabljami in ga ni bilo treba sušiti več kakor dve uri, samo kompavo so spravljali skupaj, da se posuši do večera. Ce bi bila v kra, bi je sonce, pekoče in omotično vipavsko sonce, ... posušilo v dveh

dneh. Kosci so se potili pod širokimi slamniki; ako bi imeli gol hrbet, bi si pihali mehurje. Zgalo je; še ob štirih popoldne je pripekalo, da so se težko izvlekli izpod grmičevja, ki je rastle ob robu senožeti. Pod njim je bila mala južina,² toda dišala je hladna voda izpod Skuka bolj. Lempa je držala deset litrov in jo je moral vedno kdo polivati, da je bila mokra in hladna. Pili so vodo naglo in pohlepno, da je curljalo po srajci; toda pili so, pili. Vročina in suša je jemala vid. Niti misliti niso mogli. Topo in leno so ženske grabile in kosci kosili, topo in leno ter se počasi prestopali.

Samo pod obronkom je stala gruča jesenov. Ce je deževalo, je tam izvirala voda in namakala Pezdirnico. Tam je bilo še vlažno in v vencu so rasli jeseni. Njihovo zelenje je bodlo in kričalo pod rjavim obronkom. Lapuh je s svojimi sivozelenimi listi zdavavo in bahato zakrival belorjavkasto skorjo, ki se je strdila od apnenca in puhie zemlje. Preslica se je bahato šopirila na njej. V tistem grmovju je ždela tudi pastirščica, ki je utripala s svojim repkom na veliki skali sredi senožeti. Na jesenih so drgnili in pilili škrtati. Samo če so kosci v senci jedli, so škrtati utihnili na tej strani gruče, onostran so pa hušje žagali drugi. Kosci se zanje niso zmenili. Škrtat žaga poleti v vročini. Zdaj je bila vročina in poleti in suša. Na Vipavskem mora biti vsako leto nekoliko suše, da grozdje zori in dobi ogenj, samo na Gori, kjer ni grozdja in so samo robide, maline in borovnice, ne marajo zanjo. Maline se osuše, borovnice pa uvenejo v suši. Ze na Gori je zemlja plitva in prhka na dolomitu. Pezdirnica pa je na strmem pobočju Velikega Cavna in zaradi tega še bolj suha in vroča.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

¹ Trda planinska trava.

² Malica.

soki starosti še bila in zdrava ter redno opravlja na svojem domu vsa manjša gospodinjstva dela. Vid ima še tako dobro ohranjen, da še brez načelnikov žita »Slovenec« ter »Domoljubac«. Bavantova Barbka se je rodila leta 1848 ter se leta 1870 poročila in imela devetero otrok, katere je skrbno vzgojila v krščanskem duhu. Zvesti bralnik mnogih listov želimo, da ji Vsemogočni nakloni še mnogo, mnogo let zdravja in zadovoljstva! Bog jo živi!

Stari trg pri Rakovec. Dne 26. novembra je imel naš voditelj dr. Anton Korošec velik shod. Ob 11 se je pripeljal z avtom v Stari trg v spremstvu kandidata Franceta Gabrovška in okrajnega načelnika Malešiča. Pristaši JRZ so mu privedli prirečen sprejem. Sprejema se je udeležilo veliko ljudi, med temi so bili zastopani tudi vsi uradi. Edino občina ni bila zastopana. Dekle v narodni noši je izročila g. ministru šopek rdečih napeljnjev. V Zadrugi dvorani je imel velik govor. Dvorana je bila veliko premahna, da bi sprejela ogromno množico ljudi, ki je prišla od blizu in daleč, da vidi in sliši besede svojega voditelja. Predsednik krajevne JRZ Udovič Jože je začel zborovanje ter dal besedo dr. Korošču, ki je bil neprestano prekinjan od navdušenih vrkljokov množice. Potem sta govorila tudi naš kandidat Franc Gabrovšek in namestnik Rudolf Jože iz Blok. Ljudje so bili vsi srečni, da so mogli videti svojega voditelja in ga poslušati.

Dobrušice. 20 letnico Jugoslavije smo tudi v Dobrušici prav lepo praznovali 1. decembra. Sv. maše so se udeležile vse organizacije in šolska mladina. Po sv. maši je bila proslava v Baragovem domu. Dne 8. decembra bo priredil Dekliški krožek ob treh popoldnih v domu igro »Po trnju do evetjav. Vabljeni!

Politično življenje je tudi pri nas živahno in se temeljito pripravljamo na volitve 11. decembra, ko bomo obračunali z vsemi, ki so proti slovenskemu narodu. — Na prošnjo našega župana je banska uprava nakazala 30.000 din podpore, da se takoj nadaljuje delo pri melioraciji dobrniške doline. Prav tako je že nakazal znesek 3000 din za obč. pota Kal—Vrhi in Mala vas—Konavje.

Buška. V nedeljo, 27. nov. so se tudi pri nas v Buški zbrali na svoje posvetovanje »pozicionalc« vseh vrst. Seveda vsi navdušeni za dr. Mačka. Tem gospodom povemo sledeče: Mi odločno odklanjamo Mačkovo varuštvo, ki ni nič drugega, kakor pokrita jenceesarska prihtac, ki se je

Samospoznanje

JNS: »Ja, kaj me res nihče več ne mara. Taka sem kakor slaba cigareta: nič več ne vlečem. Še tale moj muček škilni na ono stran, kljub moji najnovejši maškeradi...«

»komunisti, fašisti in socialisti vsah vrst zatekla pod Mačkovo »mareloc«. Boje se ljudske obsodbe. A nikar naj ne mislijo ti gospodje, da je naše ljudstvo pozabilo njihove gicne, da bi se še enkrat dalo ujeti na njihove limanice. Naši kmetje dobro vedo, kdo jim je vzel in kdo jim je dal nazaj občino, nadalje, kdo jim je rešil njih kmetije propasti in državo uredil na znotraj in zunaj. Žato bo vsak naš kmet pri volitvah obsodil jenceesarsko gardo, ki je zbrana v »raščem gnezduc in obenem dal zaupnico sedanjim vladim. Tisti kmet, ki bi se toliko spozabil, da bi glasoval proti sedanjim vladim, si pač želi sam sebi in drugim nazaj tistih »zlatih časov«, ko so ga sedanjim »mačkovic« gonili v ječe in je moral plačevati visoke globe. Žato pa bo vsak kmet, ki je količkaj pameten, in ki je za svobodo, mir in poštenje, 11. decembra oddal svoj glas za liste dr. Stojadinoviča in za našega kandidata ministra dr. Kreka!

Kako smo prišli v ujetništvo

Ob odhodu se je oglašala slovenska pesem v slovo Rivi in ljudem, ki so se prišli od nas posloviti. Mirno je ladja držala po krasnem Gardskem jezeru med visokimi gorami in Riva je izgledala izpred naših oči. S pesmijo smo se hoteli med vožnjo malo razgibati in odgnati skrbi z naših obrazov, pa seveda se nam ni posrečilo. Za spremembo je od časa do časa igrala tudi godba, hotele pregnati naše težke slutnje.

Gardsko jezero je največje izmed vseh gornje-Italijanskih jezer, dolgo je 52 km in široko od 5 do 17 km in meri 370 kvadratnih kilometrov.

Vožnja po jezeru bi bila drugače sicer prijetna, če ne bi imeli zavesti, da se peljemo naravnost v žrelo vsega hudoga, namreč v zloglasno ujetniško taborišče. Proti večeru smo po 5urni vožnji dospeli v mesto Peschiera, ki je bilo tedaj eno samo veliko vojaško taborišče. Ko smo stopili iz ladje in vlačila, smo se uvrstili v vrste in na čelu godbe odkorakali proti zasilnemu taborišču, ki je bilo nameščeno zunaj mesta. Pri vstopu v taborišče so stali italijanski častniki, ki so naše častnike in enoletne prostovoljce vlekli ven iz vrat. Moštvo so kakor čredo nagnali v taborišče, ki je bilo ograjeno z žično ograjo, dočim so častnike zaprli v neke na pol podrte in ušive barake. Na večerjo in malo okrepitvo smo sicer imeli, toda te misli in želje se nam seveda niso izpolnile in se je bilo treba brez večerje in brez vsakega okrepčila vleči. Najbolj težko je bilo moštvo in častnikom, da je prišla ločitve. Leta in leta so živeli častniki in vojaki po raznih frontah več ali manj skupno življenje, ustvarila se je pač vez prijateljstva, vez medsebojnega zaupanja, da smo bili pač eden na drugega navezani. Na vse je legla mora, in premišljevali smo, kaj nam prinese jutrnji dan.

Drugo jutro smo v zgodnjih dopoldanskih urah dobili nekoliko riževe juhe. Ko smo s tom pospravili borni zajtrk, ki pa je bil, kakor smo pozneje videli, tudi kosilo in večerja obenem, so prišli talijanski vojaki nas priganjati, da naj se hitro pripravimo za odhod. Prej so pa še izvršili strog pregled, če morda mi »Janezici« le ne nosimo s seboj kakšnega orožja, morda celo strojnih pušk, kakor so sumili Italijani. V deževnem vremenu smo nato odkorakali po blatni cesti proti Veroni, a kmalu pa so nas obrnili proti Grezzanu. Ta pot je bila dokaj težka; lačni, mokri smo korakali po dolgočasni poti z zavestjo ujetnik si, suženj si, ne moreš se svobodno gibati.

Šele pozno zvečer smo prišli v Grezzano; ta Jan smo napravili pot preko 80 km. Prišedši v Grezzano so častnike in enoletne prostovoljce namestili v neki graščini, dočim so moštvo nagnali kot ovce na bližnji travnik, ki je moralo prenočiti pod milim nebom, kar lepo na prostem, kakor je pač kdo znal in mogel. Noč je bila vražje mrzla, in so se ljudje počeno premrazili. Večerje nam niso naši »zavezniki« dali prav nobene. Malo čudno smo gledali okrog sebe, kaj naj vse to pomeni, saj so nam vendar prej zatrjavali, da smo mi njihovi zavezniki in da se nam bo, dokler bomo pač v Italiji, lepo in prijazno godilo. No, to, kar smo potem doživeli, ko smo šli iz Rive, je bil pa šele predokus vseh tistih dobrot, ki so nas še čakale v velikem taborišču v Grezzanu.

Naslednji dan so vojake razvrstili po taborišču, častnike pa so namestili v bližnji graščini. V taborišču pri Grezzanu je bilo stalno od 40.000—50.000 ujetnikov vseh avstrijskih narodnosti. Taborišče je bilo na velikem travniku, ki je bilo okrog in okrog opasano z jarkom, po katerem je tekla voda in nato pa še gosta žična ograja. Okrog in okrog pa seveda še straža, ki naj bi preprečila posek vsakega bega ali morda kakšnega upora.

Naslednjega dne popoldne so razdelili med poštvo vojaške šotore, katere smo potem postavili po

Št. Jurij pod Kumom. V nedeljo 27. nov. je bil tu sijajno obiskan politični shod, na katerem sta govorila kandidat Fr. Lavrič in Fr. Starč. Dvorana in galerija sta bili nabito polni kot še nikoli. Kar tresla se je dvorana od navdušenja in odobravanja volivcev, ki so izvajanja govornikov prekinjali in nagrali z navdušenimi klicem in poskanjem. Vsi so enodušno odobraval in a tem dal zaupnico voditelju dr. Korošču, z ogorčenjem pa so obsodili in soglasno odklonili delo tistih, ki poskušajo enotno slovensko fronto rušiti. Posebno ogorčen je bil pa še Borišek Janko, ki so ga brez njegove vednosti in proti volji postavili za nam. predstavnik Mačkove liste. To nedeljo je videl vsak, da je ves št. Jurij v taboru JRZ. Po deset av. maše je bil shod na Dobovcu, ki je v miru in redu potekel ter so vsi navzočni odobraval delo sedanje vlade in se niti eden ni oglašil proti.

Raka pri Krškem. Praznik Brezmadežne bosta fantovska in dekliška kongregacija slovensko praznovali. Zjutraj bo skupno sv. obhajilo, popoldne ob pol 2 bo pa blagoslov nove fantovske zastave, za kar je povabljen tudi naš dekan Fr. Golob iz Kostanjevice. Po govoru in slovesnih večerih pa bo v dvorani Marijanske akademije s prav pestrim sporedom. Vabljeni — Pri svoji hčeri v Radečah je umrla ter so jo položili na tamkajšnje pokopališče k večnemu počitku, Marija Zorko iz Brezje. Večni mir!

Kresnice. Neki zagrebški avto je vozil iz Litije proti Ljubljani in je v Ribčah pri Litiji zavozil pod cesto in se prevrnil. Sreča je bila, da je avto običal za nekim drevesom, sicer bi zdrknil v Savo. Potniki niso bili poškodovani.

Rovte nad Logatcem. Krajevna JRZ prav pridno prireja volivne sestanke po vseh; do sedaj smo imeli že takšne sestanke in sicer na Petkovcu, v Ložarski dolini in na Planini. Das 22. novembra je pri nas govoril naš rojak, ki je kandidat za ložaški okraj, Gabrovšek Franc. Isti dan je imel shod tudi pri Sv. Treh kraljih. Čeprav je bilo slabo vreme, vendar je bila udeležba zelo velika. Veseli in ponosni smo, da bo nas zastopal v parlamentu naš človek, ki pač dobro pozna naše težave. Žato pa 11. dec. vsi na volišče in naj se nihče ne izgovarja, češ saj bo tudi brez mene popolna zmaga.

Velesovo. Šimenčevu družino v Praprotni Polici je zadela velika izguba. Umrla jim je mlada gospodinja Frančiška Ahčin v 37. letu starosti, ki zapušča moža in enega otroka. Ve-

travniku, in sicer v ravni črti. Pogled od daleč je bil prav lep, seveda pa od tega pogleda nismo imeli nobenega dobička. Pet mož je »kvartilac« pod enim šotorom. Zračno je bilo to naše stanovanje dovolj, saj so bili šotori preluknjani in raztrgani, da je ob dežju curkoma hlo v šotorišča. Za pet mož so bili pa ti šotori odločno prežiki in prekratki. Saj smo bili natrpani kakor sardine v škatlji. Ker tudi nog ni bilo mogoče prikrašati kakor na Prokrustovi postelji, ko so jih sekali, je moral skoraj sleherni, imeti noge kakor na prostem. Marsikateremu so noge ponoči zaradi mrzta otrpnile in jih je moral zjutraj dolgo masirati, da so postale zopet gibljive. Da nismo ležali na goli zemlji, je vsak vojak prejel tudi pest siame, katere pa ni bilo niti za poštono zglavje ne. Ker ni bilo perila, ali pa če bi ga tudi kdo imel, kaj mu je pomagalo, ko ga ni mogel oprati, je razumljivo, da smo bili vsi živni uši, katerih se nismo mogli znebiti. Zanimivi prizori so bili tedaj, ko smo pobijali uši. Vsak je slekkel srajco in lovil uši, kolikor je pač mogel. Naj poudarim, da je ni bilo strašnejše stvari že prej na fronti, prav posebno pa v ujetništvu ne, kakor so bile uši. Do smrti zmučeni in sestradani smo se vlegli zvečer, no sedaj se bom pa vendar nekoliko odpočil, smo si mislili, pa smo se začeli učečavati in praskati po telesu, da smo bili vsi krvavi. Nekateri, ki so bili že po navadi nekoliko bolj umazani, so bili v tem oziru pravi mučeniki. Razpraskali so vso kožo na prsih in trebuhu, tako da jih je bila ena sama rana. Drug večer pa zopet praskanje po teh nezacepljenih ranah, zraven pa še vsemogoča umazanja. Zgodilo se je resnični primeri, da so vso kožo spraskali s sebe in že prišli do drobovja. Bo morda kdo, ki bo to bral, mislil, da je vendar nekoliko pretirano. Pa ni! Naj bi vprašal samo vojake iz svetovne vone, kateri so mesece in mesece bivali ali v strelskih jarkih in kavernih ali v ujetniških taboriščih. Sedaj si pa mislite, kako naj bi takšen vojak zatilnil svoje oči. Bilo je skoraj nemogoče. Vsak vojak je imel dovolj opravila

liko mesecev jo je mučila težka bolezen: rak v črevesu. Vdana v voljo božjo je 11. novembra odšla v večnost. Zene Marijine družbe so jo v velikem številu spremile na zadnji poti. — Volivno razpoloženje med moškimi je vpeljal volivni sestanek, ki je bil 25. novembra. Zbranim volivcem je govoril kandidat Brodar in orisal nato razvoj boja Slovencev za avtonomijo. Dr. Megušar je poročal o velikem delu sedanje vlade, posebej še o uspehih dr. Korošca. Prepričevalno je dokazal navzočim, da zdrava pamet in slovenska zavednost velevata, da 11. decembra volijo listo dr. Stojadinovića, na kateri so slovenski možje vredni našega zupanja. Vsak glas, oddan za Mačkovo listo, pomeni izgubo za slovensko skupnost. Omenil je, da je slišal, da je v Velesovem veliko Mačkovih pristašev. Navzoči so mu pojasnili, da je tu veliko moških, ki imajo rodbinsko ime Maček, a niso Mačkovega mišljenja in ga ne bodo volili. Ogrorna večina bo z veseljem volila listo, na kateri je naš voditelj dr. Korošec.

Vedice nađ Ljubljano. Bliznje volitve so razgibale nekoliko tudi našo sicer mirno občino. Pa ne preveč, kajti politično živahnost navadno netijo številne, po načelih in mišljenju si nasprotno skupine, ki jih pa pri nas ni, vsaj ne takih, ki bi kakšno živahnost mogle povzročiti. Naši občani so si namreč že davno na jasnem, kdo je njihov prijatelj in voditelj ter so volitve za nas le prilika, da spet znova glasno priznamo dr. Korošca za svojega narodnega voditelja. Tako smo to povedali povsem mirno in kot samoposebni umevno l. 1936, ko je 85% glasovalo za JŽZ listo in tako bomo to povedali 11. decembra. Ne moremo pa razumeti par »opozicionalcev«, ki se nikdar niso in se nikdar menda ne bodo pridružili volji ogromne večine slovenskega ljudstva. Saj vendar nimajo nobenega razloga več, da verujejo v svoje »edino pravilno nacionalno« politično prepričanje. Njihovi voditelji so zavrgli vsa načela morale in logike, izgubili vsa, tudi »rednja zlata« pota in vse cilje ter nimajo niti kosti več, da bi jih metali v gibanje peščice zaostalih »naprednih« pravnikovov. Mar naj naši dosledni in vztrajno »napredni« kratkovidnejši agitirajo z dr. Mačkom, pod čigar krov so se zatekli njihovi voditelji? Mar naj hvalijo te »voditelje«, ki sedaj v družbi hrvatskih voditeljev oziroma pod njihovim varstvom love — kandidatska mesta, ko jih nimajo za kaj? — Zelo, zelo nerodna reč tole, kajti s tem bi bili le sebe po ustih: danes bi trdili, da je tisto belo, o čemer

Kako volimo

Belgrad, 4. decembra. AA. Da bi se pri volitvah narodnih poslancev čim pravilneje postopalo, se objavlja pojasnilo, da mora v skladu z zadnjim odstavkom čl. 47 volivnega zakona vsak volivec pri glasovanju najprej imenovati nosilca državne kandidatne liste, za katero hoče glasovati, nato pa ime okrajnega, oziroma krajevnega kandidata. Volivci se opozarjajo, da morajo pri glasovanju tako postopati:

Torej, volili boste takole: »Volim listo dr. Milana Stojadinovića z okrajnim kandidatom . . . . . (ime kandidata, ki kandidira v vašem okraju na dr. Stojadinovićevo listo).

so trdili večraj, da je črno. In vendar bi to morali trditi in s takšnim blagom agitirati, ker drugega sploh nimajo. Pa jim je tako delo nekoliko zoprno in zato raje — molče. Pa ne vedno! Če je treba zasmehovati prave slovenske voditelje in zabavljati čez njihovo delo, so pa prvi in najglasnejši. V enem so namreč složni in dosledni: v sovražstvu do naših voditeljev in večine katoliškega slovenskega naroda. Dasi nimajo pokazati niti trohice koristi, ki bi jo imel od njih slovenski narod, marveč le škodo, vendar jim zaslepljenost ne da, da bi priznali svoje grehe, ali če že ne najdemo dobre besede, vsaj molčali ob delu naših slovenskih voditeljev. Ne! Kar je storil dr. Korošec za slovenski narod, enostavno prezirajo ali omalovažujejo, ni jim pa pregrda tudi najgrša laž, če kaže z njo umazati sedanjo vlado in naše voditelje. Pa ni to, kar smo hoteli poudariti, kajti izkoreninjenici naroda, kar ti ljudje edino so, sploh drugače delati ne morejo. Poudarka vredno in žalostno je pa predvsem to, da se najdemo med našimi poštenimi ljudmi taki — sicer zelo redki — omahovalci, ki poslušajo in verjamejo tem izkoreninjenecem. Kar občudujejo človeka, ki upa pozabljaviti čez vlado in udariti po naših voditeljih, češ: Saj res, glej no, to pa to bi bilo lahko

boljše, to pa to je zanič! In se jim v srcu vzbudi dvom in kmlau začno brbljati od svojih oboževancev narekovane stavke in godrnjati, kritizirati in blatiti. Kot tisti nedorasli telebani, ki občudujejo starejšega pokvarjenca, ki blati poštenost deklet s kvantami ter ga v svoji omejenosti skušajo posnemati, da bi bili prej »veliki« in njemu, zjunažkemu umazanecu enski. Pa naj je za te onahljivce kamen spodnike kakša pot, davek, trošarina, sedosdovo nagajanje, društveno zapostavljanje ali »le-teča« cestna policija, naj je to prestroga, kar fašistična, ali pa drugič preveč popustljiva oblast (po njihovem mišljenju namreč) — vse jim prav pride, da vale take in enake resnične in izmišljene nevedčnosti na naše voditelje. Malo čudno in smešno je to, res; toda je to dejanska in resnična napaka nekaterih naših ljudi in na napako je treba opozoriti, da jo odpravimo! Kot že rečeno, je pri nas takih ljudi malo, so pa in želimo jim le pravo spoznanje in pamet, pa toliko korajžje in moči, da premagajo svojo trmo in nadutost, jo obvladajo ter se res iskreno in s prepričanjem vrnejo na pot poštenega slovenskega naroda.

Dobro polje. Iz naše prostrane fare s 3400 dušami je izredno veliko ljudi v tujini. Mnogo se jih je podalo v širni svet iskat sreče v namenom, da bodo prišli do lažjega in večjega zasluzka, največ jih je pa zapustilo rojstno vas zato, ker jih posestvo in zemlja doma nista mogla preživljati. Pretežno so se izselili v Severno in Južno Ameriko. Skupno število vseh naših izseljencev v Ameriki je 312 oseb, v Franciji 40, v Belgiji 3, v Holandiji pa samo eden. Skupno število vseh naših izseljencev iz dobrepoljske župnije znaša 556 oseb. Primerjajote to število s celotnim prebivalstvom naše fare, dosega več kot eno šestino. Prav zanimiva in poučna bi bila sestava statistike za vso Slovenijo, ki bi jo naj skušala sestaviti Rafaelova družba, ali izseljenška zbornica, ki bi nam podala jasno sliko, koliko našega slovenskega življa je že v tujini. — Pretekli dni sta se poročila v naši župni cerkvi posestnik Suštar Viktor iz Podgore z Erčulj Marijo; v sredo, dne 23. novembra sta pa stopila pred poročni oltar posestnik Krže Jože iz Male Illove gore in Vintar Frančiška. Novima zakonskima paroma želimo mnogo sreče in božjega blagoslova. — V četrtek, dne 24. nov. smo pokopali na farnem pokopališču Sporar Nežo, preužikarico iz Hočevja št. 3, ki je dosegla 57 let. — Minule dni so pokrili Jakličev dom, ki je v surovem stanju skoraj gotov; tesarska dela vodi

s pobijanjem uših in je marsikaterega spravila ravno ta mala živalica do obupa. No, mislim, da nam ne bo nihče oponašal, da nismo bili rejci malih živali.

Ker je pogostokrat deževalo in vmes naletaval tudi sneg, je bilo v taborišču vedno vse mokro. Tista pest slame, ki smo jo dobili, se je pomešala s blatom, tako da je bilo ležišče na gnoju velikokrat boljše kot pa v takem šotorišču. Pota med šotori so bila blatna, da se je človek komaj pomikal po groznem blatu.

Italijanski častniki so nas razdelili v centurije (stotnije). Predstojnik centurije je bil tenente (poročnik), ki je budno čuval nad nami, da smo bili pridni in ubogljivi. Dan za dnem so nam dali čutili, da smo pač vojni ujetniki in da naj bomo pač zadovoljni, da smo si ohranili le golo življenje. Disciplina je bila huda, za vsak prestopok je bila kazen. Najbolj nesramno je bilo pa to, da smo bili zaradi enega kaznovani vsi, včasih cela centurija. Odtegnili so kruh ali pa hrano. Italijanski vojaki so se ponosno sprehajali z nasajenimi bajoneti med šotori in tako nas opozarjali, kako se moramo obnašati. Italijanski vojaki so imeli zelo radi kakšen mal spominček na nas. Posebno ljub spominček je bila n. pr. kakšna srebrna medalja, žepna ali zapesna urica, nožek ali kaj podobnega. Seveda so jim naši vojaki »dajali« take in podobne reči kar tako za spomin, menda zaradi lepšega. Kajti sekiranja se je vsak bal in zato smo »prostovoljno« oddajali spominčke.

Vreme je bilo v tistih tednih, ko smo bili v Grezzanu, skrajno slabo. Ker smo bili blizu Alp, je nas zajelo tudi alpsko vreme. Sleherni dan dež, vmes pa še sneg za nameček. Vojaki slabo napravljani. Obleko smo prejeli bogve kdaj že na fronti, mnogi seveda že pri odhodu iz Judenburga, čevlji vsi raztrgani in preluknjani. Nekateri so imeli takšne čevlje, da so jih zmetali proč in nato pa noge zavili v cunje. Toda to še ni bilo vse, kar nas je tako kruto trpinčilo. Najhujše je bilo stradanje.

Trije možje so dobivali dnevno mal hlebček kruha. Za zajtrk smo se morali s tešč slino mazati po trebuhu. Ni bilo ne kave, ne kakšne čorbe, ne vsaj gorke vode. Glavno kosilo je bilo opoidno. Jedinil list je pa obsegal naslednja jedila: Par žlic kuhanega riža, potem pa košček konjskega mesa. Včasih je bil konjski gulaš. Zvečer smo pa dobivali neko smrdljivo čorbo, da jo je človek le s težavo požiral. Meso, katerega smo opoldne prejimali, je bilo dostikrat že napol gnilo. Mnogi vojaki, čeprav so bili lačni, so ga rajši proč zmetali. Da bi pa Italijanski vojaki ne videli, da mečemo meso proč, so ga največkrat zakopali v zemljo. Nikjer na svetu še nisem videl tako sestradanih ljudi, kakor v ujetniškem taborišču v Grezzanu. Vojaki so, da bi si ohranili vsaj golo življenje, pulli travo in jo žvečili. Trgali so lubje od dreves in ga grizli. Nekateri so bili tako sestradani, da so pobirali pomarančne lupine, ki so bile že zdavnaj položene in potepane v blato, jih očistili in jedli. Nekateri so razrezali čevlje in žvečili staro usnje. Ljudje, kateri so bili dalj časa v taborišču, so tako shujšali, da so bili podobni pravim skeletom. Groza je bilo pogledati takega reveža. Kakor smrt se je počasi premikala, če se je sploh še mogel. Mnogi zaradi slabosti niso mogli govoriti. Vsaka kost se mu je poznala. Nobena bolezen tako hudo ne zdelo bolnika, pa naj še tako dolgo leži na bolniški postelji, kakor ga zdelo lakota.

Da so ob taki hrani ljudje bolehal na želodčnih in črevesnih katarjih, je pač razumljivo. Nekateri so, pa se naj nihče ne pohujšuje nad tem, nosili hluče vedno na rokah. Največji reveži so bili Bosanci v tem oziru, ker so pač vse jedli, kar so dobili za pod zobe. Nekateri so si pa tudi v ujetništvu znali pomagati. Podkupili so italijanske straže, da so jih poneč pustile iz taborišča. Sli so k bližnjim kmetom in kupili za ure, nože ali kakšno liro moke, kruha in drugih živil. Kaj kmlau se je v taborišču razvila pravnata trgovina.

Posamezni oddelki so imeli sanitetno ambulanco. Za naš polk sta vodila to ambulanco zdrav-

nik dr. Sertič, doma iz Karlova, in dr. Kragulsky, ki je bil Poljak po rodu. Veliko sta si prizadevala, da sta, kolikor je pač bilo mogoče, pomagala bolnim vojakom in sta marsikateremu rešila življenje. Vojaki so jima bili prav hvaležni. Italijanska oblast je zdravila sicer dala, samo za razna okrepčila, ki so bila bolnikom potrebna, niso skrbeli. Naša zdravnik sta imela veliko zelo razburljivih nastopov in prepričav v italijanskimi zdravniki. Grozila sta, da se bosta pritožila na vodstvo mednarodnega Rdečega križa. Seveda so se italijanski zdravniki malo zmenili za takšne grožnje.

Častnikom, ki so bili od začetka prihoda v Grezzano pa do odhoda v južno Italijo zaprti v graščini blizu ujetniškega taborišča, se je godilo nekoliko boljše. Italijani so lepše postopali z njimi in tudi takšne hrane, kakor je dobivalo moštvo, niso upali dajati častnikom. Marsikateri je prinesel v ujetništvo s seboj še kakšne krone, katere je lahko zamenjal z lirami. Z denarjem se je dalo sicer nekoliko olajšati težki položaj, a dosti pa tudi ne. Bili so zaprti v sobah, pred vrati pa je stal Italijanski vojak s puško. Toda vsaj po streho so bili in že to je bilo veliko vredno.

Takšno je bilo torej življenje nas ujetnikov, ko smo prišli v veliko ujetniško taborišče v Grezzanu. Trpljenje na trpljenje!

Po vojni so nam bivšim vojakom in prav posebej pa bivšim ujetnikom nekateri očitali, da smo sami boljševidki. Ne tajim, da ni bilo vsaj v nekaterih resnično nekaj boljševidna. Toda naj poudarim, da bi tudi tisti, ki so se nad nami zgrajžali, češ da smo boljševidki, morali prestatati tako strašno trpljenje, kakor smo ga mi, bi prav gotovo ne bili prav nič boljši, če še slabši ne, kakor smo bili mi. Če je človek na tem, da vse izgubi, da izgubi vsako zemeljsko dobrino, in sicer ne po svoji krivdi, marveč zaradi razmer, in končno še osebno svobodo, tak človek je za vse sprejemljiv. Ves svet se mu začne gabiti v dno duše in postane revolucionar in boljševid. Takšnemu človeku je vse eno, ali svet še stoji ali se pa takoj sesuje in

kukajšnji rojak iz Kompolj Starnad. Sedaj šele opoznavamo, kako mogočna in veličastna bo ta stavba, katere je dograjen šele en del. — V ponedeljek, 5. decembra bo na Vidnu zadnji letošnji živinski in kramarski sejem. Ker pride prav na ta sejem vedno veliko kupcev in prodajalcev, ki prinesejo mnogo živine, poleg tega je pa postavljanih veliko kramarskih stojnic, ker je tik pred Miklavževim večerom, opozarjamo nanj domačine in okoličane.

Loški potok. Naša občina je znana po potoških tesačih, ker se naše moštvo predvsem peča s tesanjem. Znano je tudi, da vsako leto gre po 400 do 500 moških v hrvaške šume za gozdnim delom. Večkrat se pa vračajo naši delavci že za Božič nazaj brez zaslužka. Mnogi pa pridejo v Veliki noči, pa tudi brez prihrankov. Odkod to? Največji vzrok je ta, da so naši delavci prelahkoverni namram agentom, ki jih pridejo semkaj nabirat za razne velike tvrde na Hrvaškem. Pogodbe so ne-točne, premalo obveznosti in pozornosti, zato so naši ljudje tolikokrat prevarani in zelo oškodovani! Da se to pereče vprašanje temeljito reši, se je g. Skulj, bivši nar. poslanec, z vso vneto poprijel delavstva in merodajnih oblasti! Organiziral je veliko večino mož in fantov - tesačev in prevzel načelstvo društva tesačev, kot nekaj. In glej, ne brez uspeha! Nekaj oddelkov je že začelo delati letos v smislu pogodbe v veliki hrvaški šumi, pa naekrat je podjetje ustavilo delo, češ da se premalo zaslužijo. Delavci so se obrnili na g. Skulja in čez 8 dni je bila zadeva že urejena, delavci sami so sporočili, da se je vse rešilo v korist njim. To je šele začetek, treba pa bo krepko prijeti, da ne bo naš delavec izpostavljen nevarnosti izkoriščanja od tujih podjetij. Ljudstvo je dobilo do organizacije zaupanje in le želimo, da bi se g. Skulju posrečilo doseči cilj, ki ga v tem delu postavlja. Delavci naj sami prevzamejo šume in bodo dobili zasluženo plačo in dobiček od šume, saj nekatera podjetja so še prebogata od njihovega dela! — Bog daj!

St. Jani na Dolenjskem. V soboto 26. nov. je imel minister dr. Krek lepo uspeh shod v Krmelju. Rudarji so mu priredili lep sprejem. Shoda so se udeležili vsi rudniški delavci in uradniki. Takole so se po shodi izrazili: »To je človek za nas, ki ne objublja, pač pa dela pokaže.« 11. december bo prišel, da so krmeljski rudarji enodušno v taboru voditelja dr. Korošca. V nedeljo 27. nov. pa je bil volivni shod v St. Janju, na katerem sta govorila kandidata za naš okraj dr. Krek in njegov namestnik inž. Likar. Njihova govora so spremljali vsi kmetje z živinam prihranjevanje in ploskanjem. Oba lepo uspeha shoda dokazujeta sijajno zmago JRZ. Kandidatu iz Hrvaškega in jesenarskemu kandidatu pa naši volivci niso dostopni.

Trebelno pri Mokronogu. Dne 3. decembra je bil politični shod. Govorila sta minister dr. Krek in inženir Likar. Govori so bili zelo poučni. Naše ljudstvo je potrebovalo takega puka. Razložila sta vse delo vlade. Naša vlada je dala 18.000 političnim kaznjencem svobodo, dvignila gospodarsko blagostanje, zida šole, popravlja ceste, gradi železnice, določila je plače tovarniškim delavcem, podpira živinorejo, sadjerejo, obrt in industrijo. Shoda se je ude-

zdrobi v prah in pepel, ali še raste trava za njim ali ne. Edina uteha nam je bila vera. Če je bilo nam omogočeno, smo radi šli v cerkev in Bogu potožili svoje bridkosti. Da nismo prišli v domovino še bolj divji in zrevolucionirani, kakor smo pač prišli, se moramo pač zahvaliti veri, katere nas je v najtežjih trenutkih dvigala, drugače bi obupali.

Na praznik sv. Treh Kraljev so odpeljali častnike iz taborišča. Odsli so v Verono na kolodvor in so po šestdnevni vožnji stopili v Neaplju iz vlačkov. Odpeljali so jih v ujetniško taborišče v Ottiano pod Vezuvom. Moštvo so pa še nekaj tednov držali v taborišču v Grezzanu. V začetku februarja so pa začeli vojske pošiljati na Pivao, k Assiagu in na ostala bojišča, da so zasipali strelske jarke in odstranjevali vojni material. Veseli so bili, da so vsaj rešili greznanskega taborišča, na katerega ne bomo bivši »Janezic prav nikoli pozabili.

Naj bi bile te črtice v opomin tistim, kateri se pri vsaki priliki navdušujejo za vojsko. Otroci so, ki ne vedo, za kaj se navdušujejo. Vojska je in ostane velikansko zlo. To naj bi vedeli tisti možje, ki vodijo usodo narodov in držav, ve naj pa prav posebno nerazsodna zločina, ki nima niti pojma o vojski in njenih strašnih posledicah. Kuge, lakote in vojske, reši nas o Gospod!

Konec.

Ne bojte se groženj in strahovnja opozicije! To je edino, kar opozicija ima! Opozicijo vodi dr. Kramer in JNS-arji, ki so vajeni delati politiko z grožnjami, saj niso še pozabili na volitve leta 1931 in 1935. Grožnje in laži jim narekuje strah pred polomom. Zavedno slovensko ljudstvo bo grožnjam tistih, ki so ga preganjali in bičali pod diktaturo, odgovorilo tako kakor zaslužijo: poslalo jih bo 11. decembra k vragu!

ležilo okrog 250 volivcev. Ministra so pozdravili: predsednik občine, g. župnik, gasilska četa in dekliski krožek. Pevski zbor je v dvorani zapel pesem. Shod je potekel mirno. Mačkovi so se pa 29. novembra peljali z avtom skozi Trebelno ter prosili v gostilni dovoljenja za shod. Radi bi moše poslušali, a jih nismo mogli. — Fantje so kupili godala za muziko.

Dražgoše. Med našim delovnim ljudstvom gre tiha, a zelo močna agitacija. Da naj volivci v nedeljo, 11. decembra, ostanejo doma. Če bodo Dražgošani poslušali te agitatorje in namesto na volišče šli za peč, jim moramo povedati, da bo to rodilo prelepim Dražgošam zle posledice in veliko škodo. Zakaj? V zadnjih treh letih je naš kraj prejel javnih podpor v skupnem znesku 67.000 din, dočim 17 let prej nismo videli niti pare. Komu gre zasluga? Jasnno je, da možem, ki sedaj vodijo državo, banovino in našo občino. In še imamo celo vrsto gospodarskih težav, ki jim sami ne bomo kos, temveč bomo prisiljeni zopet trkati za pomoč pri banovini in v Belgradu. Čujtel! Ban dr. M. Natlačen je bil našemu kraju tako zelo naklonjen, da nam je uslišal doslej še skoraj vse naše prošnje in da je v nedeljo, 20. nov., osebno prišel v Dražgoše, da vidi, kaj delamo in kaj še potrebujemo. Ali naj ob volitvah celemu svetu pokažemo, da ne vemo, kdo je naš resnični prijatelj in kaj je hvaležnost? Ali naj res ostanemo doma in pljunemo v lastno skledo? Glejte, v bližnji bodočnosti bi radi imeli novo šolo, pošteno cesto, pomoč Sadjarski družnici itd. Kdo nam bo pomagal? Res je, da bo dr. A. Korošec s svojo listo zmagal, četudi polovica Dražgošanov ostane doma. Toda vprašanje je, kje boste, ljudje božji, v tem slučaju našli človeka, ki bi si upal še napisati eno samo prošnjo na javno oblast v vašem imenu in jo priporočiti. Samo to preudarite, potem pa vsi na volišče za zmago našega priljubljenega kandidata g. Ivana Dolenca!

St. Ožbalt. Preteklo nedeljo je bil tu shod. Mavricij Brgent je stvarno in jedrnat pokazal na gospodarsko stanje pred letom 1935 in na velik napredek v treh letih kar vozita vladni voz Stojadinovič-Korošec. Poslušalci so pritrjevali z odobravanjem govorniku ter povedali, da bodo šli volit dr. Stojadinovičeve vsodržavno listo.

Bohinjska Bistrica. Zmagoslaven shod naše stranke JRZ smo imeli v nedeljo v Bohinjski Bistrici v dvorani Prosvetnega doma, ki je bila do zadnjega kotička zasedena. — Govoril nam je naš rojak ravnatelj inž. Jože Sodja. Na shod je prišel tudi Jeseniški generalštab opozicije z Potočnikom in z njegovim pribočnikom Kraljem na čelu. Hoteli so shod motiti. Mi Bohinjci smo jim samo hvaležni, kajti zvedeli smo za vsa do skrajnosti demagoška gesla te opozicije. Pokazalo se je, da s svojimi lažmi ne morejo biti nikdar kos resnici. — Naš rojak inž. Sodja je pokazal tem kričatem, kako vse lepšo pot hodimo vsi, ki smo z Korošcem, kakor pa opozicijo, ki bi rada pomagala zivkoviču, Jevličtu in Kramarju zopet do vlade. — Najbolj pa so se na tem shodu opekli naši levičarji, ko jih je govornik spomnil na dobo diktature, ko so obdolženi komunizma sedeli po ječah. Mi vse te ljudi poznamo, zato jim pravimo,

Advokat dr. Igo Janc

naznanja, da se je preselil s svojo pisarno na Jesenice, hotel Pošta.

da naj bodo hvaležni sedanji vladi, ki jih pušča lepo pri miru! Če so pa zdrave pameti, tedaj pa naj ne kličejo zopet tistih na vlado, ki so jih zapirali! Čudimo se tudi dr. Potočniku, kako da sedi v družbi ljudi, ki smešijo molitev. Ali je to predznak nove poti po kateri namerava ta mož hoditi? Morda pa ima prav tisti Bohinjec, ki mu je dejal: »Gospod pri nas se vsi otroci boljše obnašajo kot pa v Lj. — Če mislijo taki ljudje loviti pri nas glasove se temeljito motijo. Zivkoviča in Kramerja mi ne maramo nazaj sredo, če nečesto doživeti še podobne blaznave. Vabimo pa na opozicijski generalštab še v našo 11. decembra bomo volili listo dr. Stojadinoviča s kandidatom dr. Šmajdom, da poplačamo dr. Korošcu trpljenje, ki ga je preстал za nas Bohinjce in vse Slovence, da smo se rešili strahovlade in večnega preganjanja in lakote, ki nam je grozila če bi »Zivkovič in Kramer še rezala kruh našemu ljudstvu!

Trebnje. Večina volivcev je že odločenih za listo JRZ. Le nekateri bojazljivi še sprašujejo, kakšno je mnenje večine, ker svojega prepričanja nimajo. Mi bomo volili listo na kateri je naš voditelj dr. Korošec, kateri nam je že letos naklonil obilo javnih del. — Preteklo nedeljo je bil shod mačkovec pri Pavlinu. Nekaj hrvaški govornik je govoril maloštevilnim poslušalcem, ki ga pa niso razumeli, kar je govoril v hrvaščini. V nedeljo so ljudje v St. Lovrencu razbili Mačkov shod, ker so bili že siti hujskanja in sratje gnezde, ki zbežalo na Catež.

Ilova gora. Šolo smo dobili, zdaj nam manjka še pošte. Dobili jo bomo, če bomo izkazali zaupanje Stojadinovič-Koroševi listi. Kakor čujemo so za to že storjeni potrebni koraki. Volivno gibanje je tudi pri nas od sile živahno. V vseh nas je že storjen trden sklep, da gremo vsi na volišče in glasujemo za vsodržavno listo JRZ, da bo res sijalen uspeh, kot si ga je želel naš voditelj dr. Korošec.

Komenda. Ze v zadnji številki »Domoljub« smo poročali, da se je pojavil kolearski tat, ki je pa tako prebrisan, da se zna skrivati pred roko pravice. V zadnjem tednu je zopet izmaknil kar tri kolea. Tat si je izbral za žrtev samo delavce, ki si morajo s težkim delom prihraniti toliko denarja, da si kupijo kolo. — V nedeljo 27. novembra smo pokopali Ahčovo mamo iz Klanca pri Komendi. Bila je verna in dobra žena.

Iz dolenjskih Benetik. Obrtna razstava je izpadla nad vse pričakovanje, tako za priveditelje, kot za obiskovalce. Vseh razstaviljavec je bilo 77, katerim je bil pokrovitelj dr. Korošec. Odlično oceno so dobili: 3 mizarji, 2 lončarja, 5 kovinarjev, 1 usnarj, 2 šivilji pomočnici, 2 čevljarja, oceno prav dobro pa 7 razstaviljavec. Razstavilo pa je 21 učencev, 5 pomočnikov, 50 mojstrov. Komisija za krojaške izdelke je bila iz Novega mesta, za mizarske iz Krškega, a za kovinsko obrt iz Samobora. Razstavo je obiskalo 4800 obiskovalcev, med temi tudi minister dr. Miha Krek, ki se je zelo pohvalno izrazil, da kaj takega nebi bilo pričakovati v Kostanjevici. Za razstavo je podaril 1000 dinarjev. Priznanje in pohvala gre predvsem predsedniku obrtne zadruge Radovanu iz Sentjerneja, ter Grudnu Lojzetu iz Kostanjevice, nadalje učiteljem obrtne šole v Sentjerneju. Zeleti bi bilo da bi se kmalu zopet privedila še kakšna razstava.

Ambrus. Dolgo ni bilo nič pravega razpoloženja za volitve. Zvesti pristaši JRZ so si bili takol od začetka na jasnem. Drugi pa, teh je bolj malo pri nas, so pa čakali, kaj bo. Morebiti so na tihem imeli zaupanje v dr. Mačka. Ker se jim po njihovi pameti seveda zdi dober politik in voditelj naroda. Prav nič ne pomislijo, da, če je dober za Hrvate, še ni rečeno, da bi bil dober tudi za Slovence. Mi vemo, da tako politiko, kakor jo vodi dr. Maček, lahko vodi vsak za svojim zapetkom doma. To ni nobena politika, kaj šele da bi bila dobra politika. Ne moremo si misliti, da bi bila dobra taka politika, ko naenkrat zbere okrog sebe tiste ljudi, ki so ga zapirali in bi ga najraje križali. Pa to je njegova stvar. Mi se za njegovo politiko ne brigamo. Čudno pa se nam zdi, kako se morejo dobiti med nami ljudje, ki hočejo pod njegovo komando, ko vendar lahko naprej veste, da se dr. Maček ne bo brigal za nas Slovence, da se dr. Maček ne bo brigal za njegovi listi, na to prav nič ne mislijo, ampak samo na to, kako lepo bi bilo biti poslanec in prejmati poslanske dnevnice, pa morebiti še zagosti tem preklanicim klerikalcem. Da ne bodo imeli tega veselja, bomo že poskrbeli volivci 11. decembra. Mi vsi pa moramo biti hvaležni naši vladi za modro dosedanjo politiko in vodstvo države, predvsem pa našemu voditelju dr. Korošcu. Z mirnim srcem mu smemo zaupa-

neodo naše Slovenije, pa tudi države, kolikor je od njega odvisno. Da, zares, slovenski narod je lahko miren, dokler ima take voditelje kakor je dr. Korošec. Zato pa miš pomislekov, ampak zvešto za njim in z njimi!

Polica pri Višnji gor. Tudi pri nas se z veliko vrenno pripravljamo za državnozbornske volitve. Nismo še pozabili novembrskih volitev v l. 1931, niti občinskih volitev oktobra l. 1933. Tisoči so takrat romali v ječo pri nas in drugod, stotisoče mesecev so presedeli po preiskovalnih zaporih in tennicah ali po internacijah, tisoče družin je bilo sirovo razgnanih in desetine tisoče otrok je zamanj jokalo za očeti, ki jih je slabotni in zato še bolj okrutni režim trgjal iz njihovih rok. — Kdo je tisti, ki je zapri vse prosvetne domove v Sloveniji? Ali ne JNS? Ali ni večna sramota, da smo pod bivšo Avstrijo lahko imeli Slovenci svoje prosvetne domove, dočim pod vlado JNS-arjev v svobodni državi so morali biti ti domovi zaprti? Zato pa sedaj, ko je tega strašila konec, ko je nastopila nova doba, doba svobode za vse bomo vsi enoučno dali svoj glas za dr. Korošca in dr. Stojadinoviča!

Bela cerkev. 11. decembra bomo volili poslanca. Ker pa so nekateri ljudje že taki, da jim po glavi roji Maček, svetujemo, da s starem mačkom se ni dobro igrati. Če bi maček miši lovil, naj bi se bilo. Ker je pa tako daleč prišlo, da miši mačka love, je stvar vredna premisleka. Kakšno svobodo smo imeli pred tremi leti in kakšno imamo danes? Pred tremi leti so bili vedno z eno nogo v ječi, z drugo pa v grobu. Koliko jih je bilo po nedolžnem zaprtih? In kdo nas je rešil iz te peklenke svobode? Dr. Korošec nas je rešil. Temu se imamo zahvaliti. Skazali se bomo hvaležne s tem, da bomo glasovali za hišo, katere nosilec je dr. Stojadinovič. Ali bomo glasovali za ljudi, ki so nas pred tremi leti pripeljali na rob propada? Vsi ti so na Mačkovi listi. Zato vsi brez izjeme za dr. Korošca!

Iz naših društev

Cerklje pri Kranju. Sadjarska podružnica spotoča, da bo zbranje srečolova, ki je bilo preločeno, dne 26. decembra ob pol 4 popoldne in sicer nepreklicno. Vabimo vse prijatelje sadjarstva, da nas z nakupom srečk podpro, mi pa želimo vsem kupcem srečk, da zadenejo glavni dobitke — motorno kolo.

Dobrova pri Ljubljani. Naša prosveta se prav lepo razvija. Prosvetno društvo je letos prenovilo notranjost doma. Dvorana se je odela v novo obleko, oder, razsvetljava, kulise, vse to je sedaj moderno urejeno. V nedeljo, 27. novembra se je začela igralska sezija z Finžgarjevo igro »Veriga«, katero so igralci prav lepo igrali. Zeleli bi, da bi nas igralci čimprej zopet razveselili s kakšno novo igro.

Stara Loka. Prosvetno društvo Stara Loka in tukajšnja Marijina kongregacija bosta imeli na praznik Brezmadežne 8. decembra ob pol 4 popoldne v starošolskem domu krasno akademijo z bogatim programom. Nihče naj ne zamudi te prilike, saj je na programu lepo petje, telovadba, simbolične in skupinske vaje in na koncu igra »Sv. Elizabeta«. Zaradi velikega zanimanja za akademijo si rezervirajte vstopnice.

NAZNANILA

Duhovne vaje v Domu Device Mogočne bodo: za žene in mater od 10. do 14. decembra, za dekleta od 26. do 30. decembra. Pričetek prvi dan ob 6 zvečer, sklep zadnji dan s jutraj. Oskrbnina znaša 100 din. — Duhovne vaje bodo vodili gg. misijonarji. — Prijavite se na Predstojništvo Lichtenthurnovega zavoda v Ljubljani, Amrožev trg 8.

Opozorilo! Po bivšem Štajerskem, morda tudi po Krajskem, nabira nekdo priglasičke za razne tečaje dr. Krekove gospodinjske šole in sicer proti plačilu. Vodstvo Krekove gospodinjske šole ne ve nič o teh tečajih in tudi ni nikogar pooblastilo za nabiranje priglasičk.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor veija za enkrat Din 5.—. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov ozirema obrtniki pomožnikov ali valencev in narobe.

Pristojbina za male ogl. vse se plačuje naprej.

Singer šivalni stroj

levoročni, poceni na prodaj. Novak. Tacev št. 25, Št. Vid nad Ljubljano.

Hiša z lepim vrtom in njivo prodam. Mohor Franc, Moše 30, Smednik.

Prodam kravo teško, dobro mlekarico — v dveh tednih tretji telček. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 18828.

Bih simendole, Heen-eran, naprodaj. Kovarje 17, Dobrova pri Ljubljani.

Učenca za mlinarsko obrt sprejem. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 18947.

Prodam konja 6 let starega (namov), sposoben za vse. Stupar, Breg št. 9, Komenda.

Mošova esenca Mostin

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izborno, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 steklenici za 150 litrov Din 20.—, po pošti Din 35.—, 2 steklenici po pošti 55 Din. — Prodaja Drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ulica 1.

Valenca za kamnoseško obrt se sprejme takoj z vsu oskrbo v hiši. Franjo Levce, Vel. Mengeš 5.

Učenca sprejemem takoj za mesarsko obrt od dobrih in poštenih staršev. Hrana in stanovanje v hiši.

Brinje in fige za žganje-kubo dobite na ceneje pri tvrdki Ivan Jelačin, Emonska c. 8.

Kupim hranilno knjižico ljubljanske Kmečke hranilnice proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe na upravo Domoljuba pod št. 18947. Takoj denar.

Hiša s kovačnico

in nekaj zemljišča se prodaja na prometni točki blizu Ljubljane. — Pojasnila daje občina Tomišelj, srez Ljubljanski.

Prodam hišo z vrtom zemljišča je 30 or. Vsa pojasnila se dobe pri Gregorčič Jože, gostilna, Struze na Dolenjskem.

Iščem mlado, pošteno, zdravo dekle, ki ima veselje in talent za kuhinjo. Nastop predati po Božiču. Ponudbe na upravo Domoljuba pod »Trgovska hiša« št. 18930.

2500 Din potrebujeta, da zaslužite 1000 Din mesečno. Pišite: »Anost, Maribor.

Fanta od 14 do 17 let sprejemem o božiču. Zg. Kašelj 28, Dev. Mar. Polje.

Z služkinji srednjih kmetičkega dela,

zmožne voditi samostojno gospodinjstvo, z dobrimi spricjevali, iščeta službo, če mogoče za skupno. Nastop s 1. januarjem. Cenj. ponudbe poslati na Godna, Vel. Gaber, p. Št. Vid pri Steni.

Šivalne stroje radio aparate, kolesa kupite zelo poceni pri tvrdki Plevel v Preski pri Medvodah.

Dva Singer šiv. stroja eden pogrezljiv D. 1800 drugi D. 700 naprodaj. Gradaška 8.

Malo posestvo prodam. Podbrdo 32, Moravče.

Največja izbira lepih jaslje pastirev, ovčje in cerkvenih kipov vseh velikosti, parfume, kolonsko vodo, pudre, kreme in milo dobite poceni v parfumeriji »Iris«, Ljubljana, Židovska ul. 3.

Pozno cvetje. »Domoljubov« naročnik g Omahen Alojzij iz Stranj pri Št. Vidu na Dolenjskem je poslal našemu uredništvu lepo cvetje češpelj ter pravi, da je na vrtovih še polno cvetja. Lepa hvala! — Ur.

Podaljšaj si življenje!

Zivljenje moramo podaljšati, bolečine preprečiti, boleznim ozdraviti, slabotne ojačiti, ustrelimo moramo učvrstiti, in nesrečne napraviti srečne!

Kaj je vzrok vsake bolezni?

Oslabljenje živcev, potrnost, izguba dobrih prijateljev ali svojih bližnjih, razočaranje in strah pred boleznijo, slah način življenja in mnogo drugih razlogov.

Zadovoljstvo

Je najboljši zdravnik! So poti, ki Te morejo dovesti do dobrega razpoloženja, oživiti Tvoj značaj, napolniti Te z novim upanjem; ta pot je pa opisana v razpravi, ki jo že more vsakdo, ki jo zahlepa, dobiti takoj in

povsem brezplačno!

V tej mali priročni knjižici je razloženo, kako morete v kratkem času in brez ovire med delom ojačiti živce in mislice, odpraviti slabo razpoloženje, trdnost, raztresenost, oslabiljen spomin, nerazpoloženje za delo in nebroj drugih boleznih pojavov. Zahlevarite to razpravo, ki Vam bo nudila mnogo prijetnih ur.

Poštno zbirališče:

ERNST PASTERNAK, Berlin SO,

Michaelkirchplatz 13, Abt. 124.

Kdor ni neizpros s sanim seboj, ostane vedno pritikaver. Človek obraz je človekov dnevnik.

BISTER FLUID

je odlično sredstvo za vtriranje pri raznih poškodbah nog in kit, pri revmatizmu ter pri težkem delu.

MLEKIN

prašek je preizkušeno sredstvo za pomnožitev mleka pri kravah, dalje za pitanje in prebavo, da celo za pomišljanje. Uspeh zagotovljen v 8

dneh! Navodilo priloženo. Steklenica Bister-fluida Din 24 — po pošti Din 36.—, Mlekin zavoj (1 kg) Din 15.—, zavoj (4 kg) Din 52.— poština posebej. **Prodaja Drogerija Ivan Kanc, Ljubljana-Nebotičnik**

Janezek še ve. Zdravnik na deželi, ki je ob nedeljah tudi poučeval v šoli, je vprašal učence: »Kaj moramo storiti, če hočemo priti v nebesa?« — »Umreti.« je brž odgovoril Janezek. — »To je res,« je prikal zdravnik, »vendar moramo, preden umremo, tudi še nekaj storiti.« — »Seveda,« je takoj pogodil umni Janezek, »zboleli moramo in po vas poslati!«

GAMA izdelek najboljši, enak inozemskim, nad polovico cenejši, 10-letna garancija, štedilnike vseh velikosti izdeluje. **Podrži Ciril, lg 147 pri Ljubli.**

V vsako hišo »Domoljuba«!

Bilza se čas raznih nakupov za družino, dom in gospodarstvo

nudi Vam po konkurenčnih cenah: vse vrste gornjega usnja in podpiatov. Vse vrste oblačilnega blaga; moderne šole za obleke, svile, žamete, rajge, klobuke, srajce, nogavice, kovrte, flanelaste odeje, koca. Velika izbira. — Najnovejši vzorci. Postrežba solidna.

Ivan A. Grošek - Trebnje

Trgovina z mešanim blagom.

V vsako hišo »Domoljuba«!

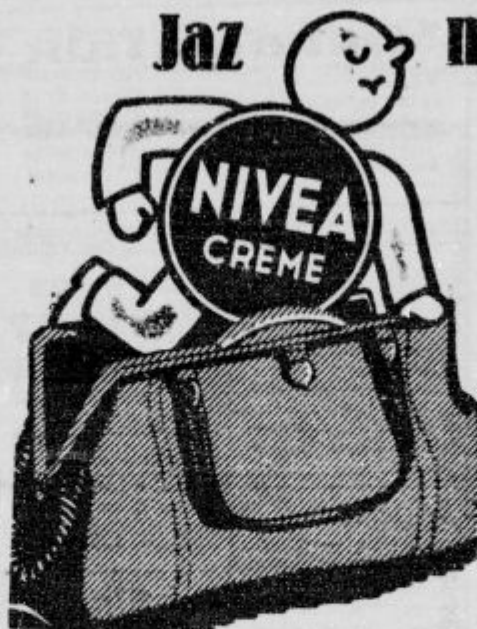
LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

registr. zadruga z neom. zavezo

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 6,
(v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše

Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive, obrestuje po 4%, proti odpovedi do 5%.

Jaz moram biti v vsaki ročni torbici!

Ravno ob vlažnem in mrzlem vremenu je nujno potrebno, da imate pri sebi Niveo, da si morete poljubno večkrat namazati kožo z Niveo. S tem zagotovite svoji koži trajno varstvo pred vplivom slabega vremena in si ohranite mladostno, svežo in zdravo barvo.

Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvorila **DROGERIJO V METLIKI**. Prodajala bom vsa v to stroko spadajoča zdravila po najnižjih cenah. — Se priporočam
Mr. pb. Rožna Franc, Metlika.

Ali gre tako? Mamica posodi mi no 10 din, daj mi jih pa samo pet. Potem si mi jih dolžna pet, jaz pa tebi tudi pet, in potem sva kvit.

Ako reče ženska: »Jaz bom,« ali »jaz hočem,« je predlog enoglasno sprejet in potrjen.

Nov redilni prašek

»REDIN« za prašiče. — Vsak kmetovalec si lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Zado- stuje samo 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zavitek 6 din, po pošti 12 din; 3 zav. po pošti 24 din. — Mnogo zahvalnih pisem. Uspeh vam je zagotovljen. Prodaja drogerija Kane, Ljubljana, Zidovska ulica 1. Na deželi pa vsaka trgovina.

MR. BAHOVEC

PLANINKA
ZDRAVILNI
ČAJ

Pijte samo
zdravilni

PLANINKA
ČAJ

Apoteka Mr. BAHOVEC, Ljubljana
S. br. 2007-32

ZAHVALA

vsem, ki so ob smrti našega očeta počastili njegov spomin;

predvsem preč. g. župniku Jermanu, gg. zdravnikom: dr. Kodru in drugim zdravnikom za lajšanje trpljenja v bolezni, vsem sorodnikom in prijateljem, društvom in družbam ter gg., ki so izrekli ob grobu slovo umrlemu. Nadalje zahvala tudi pevcem in darovalcem vencev in rož ter vsem, ki so pokojnega spremili na zadnji poti ali na kak drug način počastili njegov spomin in izrekli sožalje družini, se najtopleje zahvaljuje

rodbina KRAMARIČ.

Radovica, 5. dec. 1938.

V vsako hišo »Domoljuba«!